

© არქიტექტურულ-ეკოლოგიური მოსაზრებები

ბავშვთა ქალაქ „მზიურის“ გადასარჩენად ④

პასტანო ღაბითაია:

პერეს
ხეობა
მსხვერპლი
უფროს,
ვიღრე ღამნაშავე!..

②

ალექსანდრე თვალჭრელიძე:

გეოლოგიური სამსახური
რომ ყოფილიყო
აღდგენილი, 13-14 ივნისის
კატაკლიზმებს
გასილვებით უფრო

③

„რბილი“ შედეგები ექნებოდა

რა „ჯავშანი“ აქვს ზურაბ გურიელიძეს და რატომ არ უნდა დაისაჯონ სხვა ჩინოვნიკები?!

①

© დღის ამოჯახურიდან

„ტაბულის“ 18 ივნისის სიუჟეტიდან

წამყვანი: დამისახელეთ ერთი ყველაზე სექსუალური ქართველი პოლიტიკოსი.

ნათია ფანჯიკიძე: ქალთაგან ვერ დაგი-
სახელებთ. კაცთაგან კი ყველაზე სექსუალური
ირაკლი ალასანია მგონია.

P. S. ცოლს, რასაკვირველია, არ ესწავლება
ქმრის „სამშენი სავაჟაბო“.

პატრიარქის სარეზერვუარი

სტიქიის შედეგად დაზარალებული ენუქიძეების 9-წევრიან ოჯახს ვაკის რაიონში, ჭავჭავაძის გამზირზე მდებარე ოთხთაბიანი ბინა გადაეცა, — საჩუქარი მრავალშვილიანმა ოჯახმა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისგან მიიღო. უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ დაზარალებულებს გუშინ საპატრიარქოში უმასპინძლა, სადაც საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ლარიბაშვილი იმყოფებოდა.

კათოლიკოს-პატრიარქის განცხადებით, მრავალშვილიანი ოჯახის დასახმარებლად, ოთხთაბიანი ბინა საპატრიარქოს ჯულია ხოფერიას ოჯახმა გადასცა.

„ჩვენი ხალხი არაფერს იშურებს გაჭირვებულთა დასახმარებლად. არის ერთი ოჯახი — ჯულია ხოფერიას ოჯახი, რომლის შვილმაც გადმოსცა საქართველოს საპატრიარქოს ბინა, რათა ეს ბინა ვაჩუქოთ მრავალშვილიან ოჯახს.

კარგია, რომ ეს ბავშვები გაიზრდებიან ამ ბინაში და ექნებათ საკუთარი ქერი. ჩვენ მოგიზნადეთ ლეთისმშობლის ხატი, რომელიც პირველი უნდა შევიდეს ამ ბინაში თქვენთან ერთად და ასევე გადმოგცემთ სახარჯო ფულს 1000 ლარს“, — განუცხადა უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ საპატრიარქოში შეკრებილ ოჯახის წევრებს.

საქართველოს მთავრობის მეთაურმა მადლობა გადაუხადა პატრიარქს სტიქიის შედეგად დაზარალებული ენუქიძეების ოჯახის დახმარებისთვის. მისი განმარტებით, აღნიშნული გადამწყვეტილების შესახებ პატრიარქმა პირველად მას აცნობა.

ენუქიძეები, სტიქიის შემდეგ, მცირეწლოვან შვილებთან ერთად, სასტუმრო „აისბერგში“ ცხოვრობდნენ, სადაც ისინი რამდენიმე დღის წინათ პრემიერმა მოინახულა და ოჯახის უფროსის გარდაცვალება მიუსამძიმრა. ოჯახის უფროსი კარპო ენუქიძე თბილისში 13 ივნისს მომხდარი სტიქიისას დაიღუპა და მას 21 ივნისს მშობლიურ რაიონში დაკრძალავენ.

პატივი მივაგზავნით გაუგებლის სივრცეს

„საქართველოს პრეზიდენტმა გიორგი მარგველაშვილმა 13 ივნისს მდინარე ვერეს ხეობაში მომხდარი წყალდიდობის დროს სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, ამოწვევითი განსაკუთრებული მამაცობისთვის, სამაგალითო მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობისა და თავდადებისათვის საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ — საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს (დეპარტამენტი) ქ. თბილისის საგანგებო სიტუაციების მართვის მთავარი სამმართველოს ვაკე-საბურთალოს სახანძრო-სამაშველო სამსახურის I სახანძრო-სამაშველო ნაწილის (განყოფილება) უმცროსი ინსპექტორი (მესანძრე-მაშველი) ზურაბ მუზაშვილი დააჯილდოვა მედლით „სამოქალაქო თავდადებისათვის“ (სიკვდილის შემდეგ)“, — აცხადებენ პრეზიდენტის ადმინისტრაციაში.

**ილჰამ ალიევი საქართველოს
პრემიერ-მინისტრს
თანაგრძნობას უსხადას**

თბილისში მომხდარი სტიქიის გამო, აზერბაიჯანის პრეზიდენტი ილჰამ ალიევი საქართველოს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილს თანაგრძნობას უცხადებს.

„ძვირფასო პრემიერ-მინისტრო, გამოვთქვამ დიდ მწუხარებას თბილისში მოხდარი სტიქიის გამო, რომელმაც იმსხვერპლა ადამიანთა სიცოცხლე და გაზარდა მატერიალური ზარალი. თანაგრძნობა და ლუპულთა ოჯახებს და ვიზიარებ მათ მწუხარებას. ვუსურვებ დაზარალებულებს სწრაფ გამოჯანმრთელებას“, — ნათქვამია ილჰამ ალიევის წერილში.

**რუსეთი მზად არის. საქართველოს
სტიქიის შედეგებთან ბრძოლაში
დაეხმაროს**

ამის შესახებ რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ გრიგორი კარასინმა განაცხადა.

„ჩვენ ვესაუბრეთ ზურაბ აბაშიძეს. მას ვთხოვე ჩვენი სამხმარო გადაეცა და ვუთხარი, რომ საგანგებო სიტუაციების სამინისტრო თბილისში ჩვენს კოლეგებს ეკონტაქტება და მათ დახმარებას სთავაზობს. მე არ ვიცი თანამშრომლობის პრაქტიკული ფორმები, თუმცა, ნებისმიერ შემთხვევაში, თუ საჭირო გახდება, მზად ვიქნებით. ჩვენ მეზობელი ქვეყნები ვართ, გვესმის ერთმანეთის, საჭიროების შემთხვევაში კი, ყოველთვის მზად ვართ დახმარებისთვის“, — განაცხადა კარასინმა.

13 ივნისის ღამეს თბილისში წყალდიდობის შედეგად დაღუპულების ოჯახებს რუსეთის პრეზიდენტმა

ვლადიმერ პუტინმაც მიუსამძიმრა. პუტინის პრეს-სპიკერ დიმიტრი პესკოვის განცხადებით, რუსეთის საგანგებო სიტუაციების სამსახურმა საქართველოს სტიქიის მეორე დღეს შესთავაზა დახმარება.

კალაპოტისპირა ვიწრო

თბილისში, წყნეთის ქუჩა №13-ის მიმდებარე ტერიტორიაზე მდინარე ვერეს კალაპოტის შეცვლა მოხერხდა. როგორც „ინტერპრესნიუსს“ რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროდან აცნობეს, სამუშაოების განხორციელებამდე მდინარეს მარცხნიდან კლდე ესაზღვრებოდა, რის გამოც ადიდებული ვერე მარჯვენა მხარეს გადმოდიოდა და წყნეთის ქუჩას აზიანებდა.

მათივე ინფორმაციით, მოსალოდნელი სტიქიის პრევენციის მიზნით, მოიჭრა კლდის ნაწილი და მდინარის კალაპოტი შეიცვალა.

როგორც სამინისტროში აცხადებენ, ამ ეტაპზე უკვე დაიწყო სამუშაოები მდინარის კალაპოტის მარჯვენა მხრიდან დამცავი კედლის ასაშენებლად.

„მოხერხდა დატბორილი ავტოფარეხის სასურავის გაჭრა და სტიქიაში ჩარჩენილი ავტომობილის ამოყვანა. აღნიშნულ სამუშაოებს კოორდინაციას რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო უწევს“, — აცხადებენ სამინისტროში.

მოუსიინეთ პროფესიონალებს!

პირს ხეობა მსხვერპლი უფრო, ვიდრე დაზარალებული!

თბილისის სტიქიური უბე-დურების დღეებში აქა-იქ მაინც გაისმო, „მოუსიინეთ პროფესიონალებსო“. ეს კარგია, თითქმის 10 წლის მანძილზე ქვეყანას მხოლოდ ერთი „პროფესიონალი“ ჰყავდა — პრეზიდენტი. იყვნენ რანგით დაბალი „პროფესიონალებიც“ — გუბერნატორები, მერები, გამგებლები... მეც ვისმენ ტელევიზიით მიზეზთა შეფასებებს. ზოგიერთები გზის დამპროექტებლებს ადანაშაულებენ. ერთ-ნიშნად ვიტყვი: იქნებოდა ახალი ტრასა და გვირაბები თუ არა, ეს კატასტროფა გარდაუვალი იყო. სტიქიამ, სანამ „მზიურს“ დაანგრევდა, ანუ ახალი გზისა და გვირაბების მონაკვეთს, მანამდე დაანგრია ახალდაბა და ვაკე-საბურთალოს გზის ზედა არეალი.

„მზიური“ ბოლო ეტაპი იყო. გვირაბები და გზა ამ ტრაგედიის მსხვერპლი უფროა, ვინემ დამნაშავე. რაც არ უნდა დაგვჯდომოდა, მენყერის მიერ შექმნილი „საცობი“ დროულად უნდა გაგვესწა. ასეთ სიმაღლეზე ამხელა მასის წყლის დაგუბება კატასტროფას რომ გამოიწვევდა, ანბანური ჭეშმარიტებაა. თავის დროზე „მზიურის“ ტრასის მიმართ მეც მქონდა კრიტიკული დამოკიდებულება, მაგრამ ეს ესებოდა არქიტექტურულ-ურბანულ საკითხებს. მიმჩნეოდა და ახლაც მიმჩნეოდა, რომ ტრასა უნდა გაგვეყვანა ესტაკადის პრინციპით, აგვენია ზემოთ, რათა დედაქალაქის ორი დიდი რაიონი — ვაკე და საბურთალო არ მოწყვეტილიყო ერთმანეთს, ასევე, კატეგორიულ

ლად წინააღმდეგი ვიყავი ვერეს, თუნდაც ნაწილობრივ გვირაბებში გატარების, ვინაიდან ეს ეკოლოგიური ლაფსუსი იყო. ეს ძალიან კარგად იცოდნენ დამპროექტებლებმა, მაგრამ ესტაკადის პრინციპი მნიშვნელოვნად ძვირი იყო, რაზედაც ხელისუფლება არ წავიდა, ყოველად ამისა, სააკაშვილს, როგორც ყოველთვის, ეჭვარებოდა. მოხდა ის, რაც გარდაუვალი იყო. წყალმა გაარღვია მენყერის მიერ შექმნილი „საცობი“, რამაც გამოიწვია წყლის უცაბედი მოვარდნა, თანაც კოკისპირულ წვიმაში. სწორედ ამ მოულოდნელობამ გამოიწვია ადამიანთა დიდი მსხვერპლი, ნგრევა და მანქანების ასეთი დიდი რაოდენობით განადგურება. ეს იყო სტიქია. არა მგონია, იაპონიაში ყოველი ცუნამის ან ამერიკაში ყოველი ტორნადოს შემდეგ დამნაშავეებს ეძებდნენ თუმცა, ჩვენს შემთხვევაში კატასტროფა სრულიად პროგნოზირებადი იყო. ეს არ იყო ბუნებრივი კატასტროფა, ეს იყო გულგრილობით გამოწვეული სტიქია! მენყერის ჩამონოლის პირველსავე საათებში უნდა ჩატარებულიყო სასწრაფო ღონისძიებები. იქნებ, ამ კატასტროფამ მისცეს იმპულსი გზის ესტაკადით შეცვლას და გვირაბების ლიკვიდაციას. იქნებ, ხელისუფლებამ დაფიქრდეს არქიტექტურისა და მშენებლობის ინსტიტუტის აღდგენაზე. დღეს ეს უმნიშვნელოვანესი დარგი დაყვანილია კერძო საქმედ. ჩვენ ჯერ კიდევ არ ვიცით, რა მოუვა ახალ მშენებლებს მინისტრის შემთხვევაში!

ვახტანგ დავითიანი,
არქიტექტორი, რუსთაველის
პრემიის ლაურეატი.

საყურადღებო გარემოება

ვინ ითხოვს ხელს?

დავპთანხმებით, საქართველოში დაძაბული დღეებია. სტიქიურმა უბედურებამ შეკრა ერი და ბერი, რაც ადამიანური თანადგომის კარგი ნიშანია. თუმცა, ზოგიერთმა უსინდისო ტაქსისტმა და თუნდაც ნიჩბების გამყიდველმა სხვის უბედურებაზე ფულის გაკეთება (ხელის მოთხოვა) განიზრახა. ჩვენ პატარა თონეს ვამუშავებთ, ამ პერიოდში — ალერობის წინ, ფქვილის ფასები ტრადიციულად იკლებს, მით უმეტეს დოლარი დაბლა წამოვიდა, მაგრამ, რაც არ უნდა საკვირველი იყოს, ფქვილის ფასმა სწორედ ამ დღეებში მოიმატა, ეს იმ დროს, როდესაც ბევრმა ხაბაზმა თავისი ნახელავი სტიქიით დაზარალებულებისა და ლიკვიდატორების საკვებად გაიღო.

ნუთუ კვლავ ძველბურთი მაფიოზური სტრუქტურები აკეთებენ ამას? გახსოვთ, ფქვილის ბაზარი გადაკეტეს და თითქოს ქართული ბიზნესის (ნისქილების) დახმარების მიზეზით ფქვილის ფასები უსაშველად გაზარდეს.

სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრი თუ ყველა, ვისაც ეს ხელეწიფება, უმჯობესია, ამ სისაძაღლეს აღუდგეს წინ, ვიდრე პირაქციებში აპურის დაზარალებულები. იმა-

საც ამბობენ, ფქვილის შემოტანას აკრძალავენო. ეს ძველი მთავრობის უგნური პოლიტიკის გაგრძელება იქნება, რადგანაც, დარწმუნებული ვარ, ადგილზე დამზადებული ფქვილი მხოლოდ კვლავ გაძვირების გზით ივლის, იმიტომ, რომ ჩვენში გადამამუშავების ხარჯები მაღალია. რით ვერ მიხვდნენ ამას? თუ შეჯიბრობითობა არ იქნება, არც ფასი იქნება სათანადო, არც ფქვილის ხარისხი.

მირაზ ჯონაძე,
ნუგზარ ლუბანიძე,
დღი დიღომი, თბილისი

© წაკვლიკა

**თქვენ გაქვთ უფლება,
ჩვენ — არა?!**

ამ კითხვით ჩვენს არასამთავრობო ორგანიზაციებს მივმართავ, ვინ იცის, ვის მიერ და რისთვის დაარსებულებს, ვისგან, რა მიზნით და რამდენით დაფინანსებულებს, ვითომ დემოკრატიის მიუკერძოებელ მომხრე-დამცველებს (ისემც რა გითხარიო!), სინამდვილეში კი ნამუსგარეცხილებს, აშკარად ანგარებიან-მიკერძოებულებს და ხელი-სუფლების გაშავებისათვის მუდამ მზადყოფთ?

თავად ყველგან და ყველაფერში იქექებით, ყველაფერში ცხვირს ჰყოფთ, ხოლო თქვენს საქმეებში ჩარევის კი არა, ჩახედვის მოსურნეობის ანათემას გადასცემთ.

ახლაც ყველანი ერთიანად რომ „დაიქოქეთ“ და „ცრუსთავი-2“-ის ეკრანიდან ერთხმად გვამცნეთ, უნდა შევამოწმოთ, როგორ დაიხარჯება ფული სტიქიური მოვლენების შედეგების აღმოფხვრის სამუშაოებზე, გაკონტროლება კი არის კარგიც და საჭიროც, თუნდაც იმისთვის, რომ კონტროლის ობიექტი ფრთხილად იყოს და თავადაც მკაცრად აკონტროლოს ხარჯები, მაგრამ, როდესაც საქმე თქვენ გეხებათ, რად აიჯაგრებით ხოლმე ყველანი?

როდის როდესაც? როდის და თუნდაც მაშინ, როქალაქე ბიძინა ივანიშვილმა რომ თქვა, უნდა შევამოწმოთ, რომელი არასამთავ-

რობო ორგანიზაცია საიდან, რისთვის და რამდენით ფინანსდება! როგორ ერთიანად აყაყანდით და გაიგიჟეთ თავი!

რატომ? სხვათა გამკონტრო-

ლებლის (თანაც, როგორც ვთქვი, ვინ იცის ვის მიერ და რისთვის დაარსებულ-დაფინანსებულების!) გაკონტროლება არ შეიძლება?

თქვენ გაქვთ ამის უფლება, ჩვენ კი, თქვენი ყოველგვარ ზღვარს გადასული, გესლიან-გამაღიზიანებელი, ხალხის ამფორიაქებელი, ნებისმიერ უკეთურობის მხარდამჭერი და პირიქით, ყოველივე მართლმადიდებლურის, წმინდა ქართულის წინააღმდეგ გამოსვლა-კომენტარებით აღშფოთებულებს არა?

არ გამოვა ასე! ცალმხრივი მართო საავტომობილო მოძრაობაა კარგი!

რუსლან რუსინა

© კაკალ გულში

წერტილოვანი ფრაზები

● **კი მრცხვნია, ძალიან, მაგრამ ისევ სამართლიანობისთვის ვიტყვი, მაშველების დახმარებ მოხალისეებზე მეტნი მათთვის მადლობის გადამხდლები ვართ, ჩემი თამადაბით, რა თქმა უნდა...**

● **„იმედზე“ და „რუსთავი-2“-ზე გადიოდა გასაღებები თბილისის ტრადიციები.**

რამხელა განსხვავებაა მათ შორის:

„იმედზე“ იზიარებენ ამ საშინელ ტრაგედიას, ეს-მარებიან დაზარალებულებს. ეფერებიან, ტირიან, ამხნევენ, გულთან მიაქვთ საქართველოს ტკივილი.

„რუსთავი 2“-ზე იღრინებიან, ყეფენ, ცოფავენ და არ ინდობენ არაფერს. ანადგურებენ ყველაფერს სუფთას და წმინდას!

● **სითი პარკელები და ავტობუსის კანტროლიორები, მდიდრი მისცხეთ, ყველა დააჯარიმეთ!!! ფეხით მოსიარულეებიც არ დაზოგოთ! ეგენი არც სტაიან-კის ფულს არ იხდიან და არც**

ავტობუსში არ იღებენ ბილეთებს!!!

ალყაში მოაქციეთ, არცერთი არ გაგაქცეთ, ტყვეები არ აიყვანოთ!!!

● **ყოველ საღამოს, „რუსთავი-2“-ის ეთერში გადის სერიალი „ბოროტისთვის თავგადასავალი“!!!**

● **ახალი გასართობი მომეცა, რამდენჯერაც ჩავდივარ-ავდივარ კიბეზე, მაყვალა კორდინატორის კარზე ვაფხაჭუნებ და ვიღრინები!**

● **ფერისმჭამელებიან ირაკლი აბესაძეს წყლის ბისტროლექტი მივცეთ, ოღონდ წყალი არ ჩაუღუსხათ.**

● **აქციაზე იყო ვიდეო ფოსტორის-ფერ კაპიშონიანი კაცი და, გურიელიძეს ზოოპარკი ჩაუდო ოცნებამო...**

● **ყურადღება, თელავში ჩემს სასლთან ვეფხება შემინა!!!**

● **„მე თბილისის ყველა ქუჩა ვიცი“, — ვეფხვი.**

● **მოკლედ, მეცნიერები გვამშვიდებენ, ოთხი დღის ნაშინშიღარი ვეფხვი ისე უცებ შეგტამთ, ვერც გაიგებთო. თუ ჩემი არ გჯერათ, გადართეთ „იმედზე“.**

● **ბრემიერის ინიცირებულ სკვერში, კარგი იქნებოდა სიცილის, სიკეთის და გადარწმინის სიმბოლო ბუბუნოთი ბეგი — ბეგლარის უკვდავყოფა.**

● **არადა, ერთ-ერთ საშინ ცხოველად ითვლება და ტიპმა როგორ აიტანა ძროხასავით რომ შედგენს. რომ მასწენდება, სულ მეცინება და პირველი კადრი? ჯერ კიდევ წყალში ჩაგვხეხებული რომ იყურებოდა გაკვირვებული?!**

● **ლელა კაკულიამ, რაო, სადანაა ვეფხვიო? თუ მერე იტყვის, პოსლენზე, ვიცი-დი სადაც იყო.**

**ამოკრიბა
ბია გაბრიძიძე**

გეოლოგიური სამსახური რომ ყოფილიყო აღდგენილი, 13-14 ივნისის კატაკლიზმებს გასილვებით უფრო „რბილი“ შედეგები ექნებოდა

13-14 ივნისის თბილისში დატრიალებული ტრაგედიის მიზეზებსა და იმაზე, თუ რა უნდა გააკეთოს ხელი-სუფლებამ მომავალში ამგვარი კრიზისების თავიდან ასაცილებლად, „ინტერპრესნიუსი“ საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს **ალექსანდრე თაქტაძეს** ესაუბრა.

— **ბატონო ალექსანდრე, 13-14 ივნისის თბილისში დატრიალებულ ტრაგედიაზე უამრავი კვალიფიციური თუ აშკარად ამა თუ იმ მხარის სასარგებლოდ პოლიტიკური შეფერილობის აზრი გამოითქმის. რომელი მხრიდანაც არ უნდა იყოს, ამგვარი პრობაგანდისტული ნაბიჯები, მათი არსი ნათელია, მაგრამ ალბათ დაგვეთანხმებით, რომ ახლა ყველაზე მართებული იქნებოდა მომხდარი ტრაგედიიდან სწორი გაკვეთილების გამოტანა და იმაზე კონტრეტული გადამწყვეტილებების მიღება, რაც მომავალში გამოირიცხავს მსგავს ტრაგედიებს. ვიდრე ამ უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე გადავიდოდეთ, თქვენ როგორ შეაფასებდით მომხდარს?**

— საუბედუროდ, ბუნებრივი კატაკლიზმები ადრეც მომხდარა და მომავალშიც მოხდება. ადამიანს არ ძალუძს მათი თავიდან აცილება. შესაძლებელია მხოლოდ შემარბილებელი, მეტად პროფესიული ღონისძიებების გატარება, რათა თავიდან ავაცილოთ ადამიანების მსხვერპლი და შევარბილოთ კატაკლიზმების ეკონომიკური შედეგები.

მაგალითად, მდინარე ვერე ადიდდა 1963 და, თუ არ მეშლება, 1971 წლებში. 1963 წელსაც ზოოპარკიდან მტაცებელი ცხოველები გაიქცნენ, მაგრამ ადამიანთა მსხვერპლი ამ კატაკლიზმებს არ მოყოლია რამდენიმე მიზეზის გამო. პირველი — ეტყობა, ადამიანთა სიხარბეს საზღვარი არა აქვს და ჩვენ, ვაშენებთ იქ, სადაც მშენებლობა სრულიად გამორიცხული უნდა იყოს, მაგალითად, ვერეს არამც თუ ხეობაში, არამედ კალაპოტშიც კი. მეორე — აბსოლუტურად გაუგებარი მიზეზებით ჩვენ გავაუქმეთ საქართველოს ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული უწყება — სახელმწიფო გეოლოგიური სამსახური და საქართველოში არ არსებობს დანესებულება, რომელიც პროფესიულ გეოგარემოზე ზემოქმედების ექსპერტიზას ჩაატარებს და შეიმუშავებს შესაბამის ღონისძიებებს.

ამის შესახებ მე საჯაროდ ვსაუბრობდი დარიალის ხეობის ტრაგედიის შემდეგ და ვაფრთხილებდი ხელისუფლებას, რომ ტრაგედიები გაგრძელდებოდა. ფაქტიც სახეობა. მესამე — ჩვენ არ გვინდა, ცვნობ დაშვებული შეცდომები და მათ გამოსწორებას ირიბი მეთოდებით ვცდილობთ: ვპატიჟებთ იმ გეოლოგიურ სამსახურებს (ჩეხეთი, იტალია), რომლებსაც კონსულტაციებს ჩვენ პირადად ვუწევდით, საქართველოს გეოლოგიური სამსახურის აღდგენა კი არ გვინდა. შედეგად, მუშავდება ნახევარგომები. მაგალითად, არაგვისა და დარიალის ხეობებში დამონტაჟდება შესაბამისი აპარატურა. მაგრამ რა ვუყოთ ყვირილას, აჭარისწყალსა და სხვა გეოდინამიკურად აქტიურ რაიონებს? ახალ ტრაგედიებს დაველოდით? პრობლემას სისტემური პროფესიული და არა პოლიტიკური გადამწყვეტა სჭირდება და ეს მხოლოდ პროფესიონალებმა და არა პოლიტიკურმა ელიტებმა უნდა გააკეთონ.

— **ექსპერტთა და საზოგადოების ნაწილი მიიჩნევს, რომ 2010 წელს ვერეს ხეობაში წინა ხელისუფლების მიერ, ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისათვის მოსასწრებად დაქარაუხურებულ ტემპებში განხორციელებული სამუშაოები ისე ჩატარდა, რომ არა მარტო საკმარისად არ იყო გათვალისწინებული ხეობის თავისებურებები, არამედ ის საფრთხეები, რაც შეიძლება მოჰყოლოდა ამავე ხეობაში წვიმას, სტიქიის გამძვინვარებას, მთის ქანების ჩამოშლასა და ღვარცოფებად გადაქცევას. ალბათ, ყველაფრის გათვალისწინება შეუძლებელი იყო, მაგრამ თქვენი აზრით, ვერეს ხეობაში სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე რა არ იყო გათვალისწინებული და საერთოდ, რამდენად შესაძლებელი იყო სტიქიის მასშტაბების გათვლა, შემდგომ პრაქტიკულ გეგმებში გათვალისწინება?**

— ამის შესახებ ზუსტი ინფორმაცია არ მაქვს. წინა ხელისუფლების დროს ინფორმაციისგან აბსოლუტურად გარიყული ვიყავი. საზოგადოდ კი, რა თქმა უნდა, პროექტის არც გეოლოგიური და არც ეკოლოგიური ექსპერტიზა არ ჩატარებულა — ამას მინიმუმ ერთი წელი დასჭირდებოდა, ხოლო ჩვენ წინა პრეზიდენტის ამისთვის მოთმენა ნამდვილად არ ეყოფოდა. ამიტომ მომხდარში ბრალი არა მშენებლებს, არა გეოლოგებს, არა ეკოლოგებს, არამედ სწორედ წინა ხელისუფლების გადამწყვეტილებების მიმღებ პირებს მიუძღვის,

რომლებსაც პროფესიული აზრი სულაც არ აინტერესებდათ და ნებისმიერი უცხოელი საშუალო და დაბალი დონის სპეციალისტის ზერელე გამოხატვაში ქართველი გამოცდილი პროფესიონალის დასაბუთებულ ექსპერტიზას ერჩივნათ. საუბედუროდ, ასეთ ტენდენციებს ახლაც ვხედავ. ამ ინტერვიუს, მაგალითად, საზღვარგარეთიდან გაძლევთ, სადაც ზუსტად პროფესიულ ექსპერტიზას ვატარებ.

— **პრემიერმა ირაკლი ღარიბაშვილმა განაცხადა, რომ მომხდარი ტრაგედიის მიზეზების შესასწავლად შეიქმნა სპეციალისტებისაგან დაკომპლექტებული სახელმწიფო კომისია. მანვე არ გამოირიცხა, რომ 2010 წელს ვერეს ხეობაში განხორციელებული მშენებლობის შესწავლის მასალები პროკურატურას გადაეცეს. თქვენ დარწმუნებული ხართ, რომ მასალების შესწავლის შემდეგ შესაძლოა, კონკრეტულ პირთა ბრალეულობა გამოიკვეთოს?**

— ვიცი მე ასეთი კომისიების მუშაობის სტილი. კომისია კი არა, სათანადო სახელმწიფო სტრუქტურა უნდა შეიქმნას. ის მაინც შეიქმნება, ამ მთავრობის თუ არა, მაშინ მომდევნო ადმინისტრაციის ინიციატივით. რაც გვიან შეიქმნება, მეტი მსხვერპლის გაღება მოუწევს ჩვენ ბედკრულ ქვეყანას. კომისიის დასკვნა კი პოლიტიკური იქნება. დაისჯებიან, თუნდაც სამართლიანად, პირები, პრობლემა კი არ მოგვარდება. აიღეთ მაგალითი: ვინლა ატარებს სახლის აშენების წინ საინჟინერო-გეოლოგიურ ექსპერტიზას, ვინ იცავს ანტისეისმური მშენებლობის ნორმებს? მე ძალან მეშინია თუნდაც საშუალო მაგნიტუდის მიწისძვრის და ჩემ ახლობლებს არ ვურჩევ ახლად აშენებულ ფეშენებლებს სახლებში ბინის ყიდვას.

— **ჩვენ საულონო იმით დავინვეთ, რომ იქნებ ყველა იმ ფაქტორის გათვალისწინებით, რაზეც ვისაუბრეთ, შეძლებისდაგვარად გაგვეთვინებინათ შექმნილ სიტუაციაში ოპტიმალურ და რაციონალურ გადამწყვეტილებათა ჩამონათვლი, რომელიც წინ უნდა უსწრებდეს ვერეს ხეობაში განხორციელებული მსგავსი პროექტების დაწყებას? ურბანისტ ნიკო კახეთელიძის განმარტებით, წინა ხელისუფლების მმართველობის პერიოდში მოხდა მშენებლობის დარგის დარეგულირება, მშენებლობა და არქიტექტურა კი ეკონომიკის ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით უნდა განხორციელდებოდა...**

— მე არ მინდა ველოსიპედის გამოგონება. მშენებლობა უნდა აკმაყოფილებდეს სახელმწიფო ნორმატივებს, რომელიც საქართველოში არ არსებობს. მშენებლობის დაწყების წინ უნდა განხორციელდეს საინჟინერო-გეოლოგიური ექსპერტიზა. ჩვენ მოვსაპეთ მშენებლობის სამინისტრო და გეოლოგიის დეპარტამენტი. მაშ, ვინ უნდა შეიმუშავოს სახელმწიფო ნორმატივები და ჩაატაროს ექსპერტიზა? ვინ უნდა აგოს პასუხი ქვეყნის გეოდინამიკურ უსაფრთხოებაზე? ეკონომიკის მინისტრმა? ფინანსთა მინისტრმა? კულტურის მინისტრმა? თავდაცვის მინისტრმა? მათ ხომ ამის პროფესიული ცოდნა არა აქვთ. ჩვენ სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებს ვქმნით პოლიტიკური და არა სა-

ზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე. ხომ მოგვწონს დასავლეთი და აშშ? რატომ არ ვიღებთ მაგალითს ამ ქვეყნებიდან?

— **ქალბატონმა სალომე ზურაბიშვილმა „ფეისბუქის“ გვერდზე დაწერა — „ახლა მთავარია, მიღებულ იქნას გადაწყვეტილება, რომ ქალაქში არაფერი აშენდეს, თუ არ იქნება გადამწყვეტილი ურბანული, ეკოლოგიური და არქიტექტურული სტანდარტები. ეს კანონი საკრებულომ ან პარლამენტმა უნდა მიიღოს“. შესანიშნავი აზრია, ამ ტრაგედიიდან ამაზე კარგ გაკვეთილს ალბათ ვერ გამოვიტანთ. წესით, ახლა პარლამენტმა უსწრაფესად უნდა დაიწყოს ამგვარი საკანონმდებლო ბაზის შექმნაზე მუშაობა. ამაზე დღეს ბევრი კი საუბრობს, მეტიც, ურბანისტმა ნიკო კახეთელიძემ გამოთქვა მოსაზრება, რომ „თუ მშენებლობის დაწყებაზე უკვე გაცემული ლიცენზიები სერიოზულად არ გადაიხედა, დედაქალაქი უმძიმეს დღეში აღმოჩნდება“. გასაგებია: მშენებლობის სფერო ისეთი დარგია, რომ მასში შესაძლოა, ბევრ გავლენიან ადამიანს ჰქონდეს ინტერესი, მაგრამ თქვენი აზრით, პარლამენტი ამგვარ ნაბიჯებს გადადგამს?**

— **ქალბატონი სალომეს აზრიც პოლიტიკური და არაპროფესიულია. პარლამენტმა კი უნდა მიიღოს ასეთი კანონი, მაგრამ ვინ შეიმუშავებს მას? ამისი პროფესიული რესურსი არც პარლამენტში და არც მთავრობაში, მერწმუნეთ, არ არსებობს. გამოსავალი ერთია. როგორც არ უნდა გაუჭირდეს, მთავრობამ ფეხი უნდა დააბიჯოს თავის თავმოყვარეობას და იხმოს პროფესიონალები. მოვიყვან მაგალითს. ორ წელზე მეტია, რაც პროფესიონალთა ჯგუფმა შეიმუშავეთ საქართველოს თანამედროვე სამთო-გეოლოგიური კოდექსის კანონპროექტი, სადაც ნაგულისხმევი იყო გეოლოგიური სამსახურის აღდგენა. კანონპროექტი 2013 წლის 28 თებერვალს პარლამენტის დარგობრივი ეკონომიკის კომიტეტს გადაეცემა. გაშენიან რამე ამ კანონპროექტის ბედის შესახებ? არც მე არ მსმენია. არა და, გეოლოგიური სამსახური რომ ყოფილიყო აღდგენილი, უკვე იარსებებდა თანამედროვე დანადგარებით აღჭურვილი გეოდინამიკური მონიტორინგის ცენტრი და 13-14 ივნისის კატაკლიზმებს გაცილებით უფრო რბილი შედეგები ექნებოდა...**

— **მოგესვენებათ, ჩვენში ახალი ჰესების მშენებლობის საკითხი აქტიურად განიხილება. ბევრ მათგანზე, კერძოდ, სვანეთისა და მთიანი აჭარის მოსახლეობა მზავვედ რეაგირებს და აპროტესტებს. რამდენად დიდია ალბათობა, რომ ხელი-სუფლება გაითვალისწინებს ვერეს ხეობაში მომხდარს და მეტი პასუხისმგებლობით მოვედება გრანდიოზული ჰესების მშენებლობას, რომელთა აშენების შემთხვევაში ეკოლოგთა აზრით, ქვეყნის ეკოლოგიურ მდგომარეობას სერიოზული ზიანი მიაღებდა? თუ მომავალ თაობებსაც დევუტოვებთ საფიქრალ-სადარდებლად უკვე აშენებული ობიექტების საფრთხეებს?**

— აქ სიტუაცია პრინციპულად განსხვავებულია. ყველა პროექტზე შექმნილია თანამედროვე გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშები. მთავარია, ამ ანგარიშების პროფესიული და არა პოლიტიკური, ექსპერტიზა განხორციელდეს.

— **სხვათა შორის, სტიქიის გამძვინვარების დაწყების შესახებ აბსოლუტურად განსხვავებული ინფორმაცია ვრცელდება. ერთი ვერსიით, მთის კალთის ჩამოშლა მას შემდეგ მოხდა, რაც გმირთა მოედანზე ტრაგედია უკვე მომხდარი იყო. ეს არარეალურად გამოიყურება. მეორე ვერსიით, მთის ნაწილის დაშლა ტრაგედიის წინ უძღოდა. თუ მეორე ვერსიაა სწორი, გამოდის, რომ წყალბა დაახლოებით 18-20 საათის განმავლობაში გუბდებოდა ვერეს ხეობის ზედა წელში და ეს პროცესი უმწინველი დარჩა. როგორც ჩანს, ჩვენ არც ისეთი სტრუქტურა გვაქვს, რომ ამგვარ მოვლენებზე მონიტორინგი შევძლოს და შემდეგ მასზე ოპერატიულად რეაგირებდნენ. თქვენი აზრით, ამ თვალსაზრისით რა არის ქვეყანაში გასაკეთებელი?**

— მეც ამას არ გეუბნებით? უნდა აღდგეს საქართველოს გეოლოგიური სამსახური.

კოზა ზენდელიანი

ალთან-ჩალიანი

თავდაპირველ დეპუტატებში დაუდგნენ

თბილისის საქალაქო სასამართლომ ე.წ. კაბელების საქმეზე დაკავებული გიორგის გარეშე, დეპუტატების ნინო გოგუაძის, ირაკლი ჩიქოვანის, ზურაბ აბაშიძის, ვიქტორ დოლიძის, შალვა შავგულიძის პირადი თავდებობის საფუძველზე გაათავისუფლა. პროკურატურა კი, აღკვეთის ღონისძიების — პატიმრობის გიორგოთი შეცვლას ითხოვდა.

ამასთან, ბრალდების მხარე შესაბამისი შუამდგომლობის, პატიმრობის შეცვლის დაყენება იმით ასსნა, რომ 2015 წლის 28 ივლისს საქმეზე ინურება ბრალდებულების მიმართ შეფარდებული პატიმრობის 9-თვიანი ვადა, ხოლო საქმეზე ჯერ კიდევ დამთავრებული არ არის წინასასამართლო განხილვები; ასევე, დასრულებულია მტკიცებულებების დასაშვებობის საკითხის განხილვის ეტაპი, შესაბამისად, ბრალდებულების მხრიდან მოწმეებზე გავლენის მოხდენის და მტკიცებულებების განადგურების რისკები შემცირებულია.

სამართალდამცველებმა განსაკუთრებით დიდი ოდენობით საბიუჯეტო თანხების გაფლანგვის ბრალდებით საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თანამდებობის პირები — ნუგზარ კაიშაური, გიზო ლლონტი, დავით ნიფურია, გიორგი ლობჯინიძე და არჩილ ალაფიძე შარშან ოქ-

ტომბერში დააკავეს. მოსამართლის გადაწყვეტილებას დარბაზში ტაშით შესვდნენ.

ნასამართლე პირებს სამორიანს დაუშენებ და ხელმძღვანელობა პირადად

ასევე აკრძალა „ლატარიების, აზარტული და მოგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ“ კანონში ცვლილებების პროექტით შემოღების, რომელიც ფინანსთა სამინისტრომ მოამზადა და მთავრობამ პარლამენტს განსახილველად უკვე წარუდგინა.

კანონში დაგეგმილი ცვლილებების მიხედვით, სამორიანს მოწყობის ნებართვის მქონე პირი არ უნდა იყოს საფინანსო-ეკონომიკურ, ასევე მძიმე და განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის ნასამართლეთ. ასევე, სამორიანს მომწყობის სურვილის მქონე პირები, ვადებული იქნებიან, შემოსავლების სამსახურს წარუდგინონ ცნობა, ნასამართლეობის შესახებ. აღნიშნული აკრძალვა შეეხება როგორც დამუშენებელს, ასევე დირექტორს. როგორც პარლამენტში ითქვა, აღნიშნულ ნორმას უკუაღა ექნება, თუმცა ის ნასამართლეობამოხსნილ პირებზე არ გავრცელდება.

ალეან-ჩალიანი

ზარალს მსოფლიო
ბანკის ექსპერტები
შეაფასებენ

რომორც ვიცე პრეზიდენტი, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრმა გიორგი კვირიკაშვილმა განაცხადა, ამ მიზნით მსოფლიო ბანკი ექსპერტებს გამოყოფს.

„ზარალის სავარაუდო ოდენობა დიდია, მაგრამ ვფიქრობ, სწორი იქნება დაიდოს ზუსტი შეფასება. ამ შეფასების გაკეთებაში ჩვენ უკვე მივიღეთ წერილი, რომ დაგეგმვა მსოფლიო ბანკი. ის გამოყოფს ექსპერტთა ჯგუფს, რომელიც ზარალის შეფასებაში ჩაერთვება“, — განაცხადა გიორგი კვირიკაშვილმა. რაც შეეხება ვერეს ხეობის ასლებურად დაგეგმარების მიზნით შექმნილ სახელმწიფო კომისიას, ეკონომიკის მინისტრის ინფორმაციით, პირველი შეხვედრა უკვე გაიმართა.

„საუბარია იმ ინფრასტრუქტურული ზიანის აღდგენაზე, რომელიც ქალაქმა მიიღო. ჩვენ გვინდა, რომ მაქსიმალურად სწორად განვსაზღვროთ ახალი დიზაინი იმ ინფრასტრუქტურისა, რომელიც უნდა შეიქმნას. სწორედ ამ მიზნით ჩვენ მოვიწვიეთ წამყვანი სპეციალისტები, რათა როგორც გარემოს დაცვის, ისე ინფრასტრუქტურული კუთხით იქნას დადებული სწორი პროექტები. ეს აუცილებელია იმისთვის, რომ მომავალში მსგავსი ზარალი მაქსიმალურად თავიდან ავიცილოთ“, — აღნიშნა ეკონომიკის მინისტრმა. გიორგი კვირიკაშვილმა მოახლოებულ ახალგაზრდულ ოლიმპიადაზე კომენტარი გააკეთა და აღნიშნა, რომ სტიქიის გამო ოლიმპიადის ჩატარებაში შეფერხებები არ იქნება.

სტიქიით დაზარალ-
ბულთათვის სახლების
ასაშენებლად მინა ბა-
მოიყოფა

ამის შესახებ ფინანსთა მინისტრმა ნოდარ ხადურმა განაცხადა. მისივე განმარტებით, ევროკავშირმა უკვე გამოხატა მზადყოფნა, სახლების მშენებლობისთვის 3 მილიონი ევრო გამოყოფს. ნოდარ ხადურის ინფორმაციით, აქტიური მუშაობა მიმდინარეობს დონორებსა და ცალკეულ ქვეყნებთან, რომ საქართველომ მიიღოს როგორც ფინანსური, ისე ტექნიკური დახმარება.

„ჩვენ ძალიან აქტიურად ვმუშაობთ მსოფლიო ბანკთან. გერმანულ მხარესთან, შვეიცარიულებთან, შვედებთან, თურქებთან იმისთვის, რომ მივიღოთ როგორც ფინანსური, ისე ტექნიკური დახმარება. საქართველოში ჩამოვლენ ექსპერტები, გეოლოგები, რომლებიც ადგილზე შეისწავლიან ვერეს ხეობას და ზოგადად თბილისში არსებულ ვითარებას“, — აღნიშნა ნოდარ ხადურმა.

სალიკვიდასიო საშუა-
რობს ალბათ, 100 მლნ
ლარიც არ ეყოფა

„სახელმწიფო ხაზინაში და კომერციულ ბანკებში მოპოვებულია დაახლოებით 17 მილიონი ლარი, აქედან 10 მილიონი გამოყოფს საქართველოს მთავრობამ სარეზერვო ფონდიდან, თუმცა ცხადია, ეს არ არის საკმარისი თანხა. ზარალი არის ძალიან დიდი. სამწუხაროდ, ალბათ, 100 მილიონი ლარიც არ ეყოფა სალიკვიდაციო სამუშაოებს. მხოლოდ ზოოპარკთან მიმართებაში რამდენიმე ათეული მილიონი ლარი დაგვჭირდება“, — განაცხადა ნოდარ ხადურმა.

ფინანსთა მინისტრის განმარტებით, მომხდარის გამო მთავრობამ შეაჩერა პარლამენტში ბიუჯეტის პროექტის წარდგენა, რათა მისი რეალობასთან მორგება მოხდეს. „ჩვენ შევეცდებით, შექმნილი ვითარება გავითვალისწინოთ, ამიტომ შევაჩერეთ პარლამენტში ბიუჯეტის პროექტის წარდგენა და მოხდება მისი რეალობასთან მორგება“, — აღნიშნა ფინანსთა მინისტრმა.

ინტერპრესი

წერილი, რომელსაც გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკას“ ვთავაზობ ფართო საზოგადოებისათვის გასაცნობად, 2006 წელს გაგზავნა საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილს, როდესაც ფართომასშტაბიანი ინფრასტრუქტურული პროექტის განხორციელება მზიურსა და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე ჯერ არ დაწყებულიყო. საზოგადოებას კარგად ახსოვს, რომ პროექტი იმხანად სრულიად გასაიდუმლოებული იყო. თუმცა, ბევრი სვდებოდა, რომ ხელისუფლების მხრიდან, რაღაც ავანტიურა იგეგმებოდა, მაგ. დაიწყო მზიურის ნარგავების ინტენსიური ჩეხვა.

არქიტექტორმა, სამხატვრო აკადემიის პროფესორმა თამაზ ნათიძემ მაღალ პროფესიულ დონეზე შესრულებული, დასაბუთებული მოთხოვნით, მინიჭებოდა ბავშვთა ქალაქ „მზიურს“ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი, მიხეილ სააკაშვილს მიმართა. მან ეს წერილი პირადად გადასცა სანდრა რულოვსს, საქართველოს პირველ ლედის იმ იმედით, რომ მეუღლეს აუცილებლად წააკითხებდა...

ქალბატონმა სანდრამ პირნათლად შეასრულა თამაზ ნათიძის მეგობრული თხოვნა და წერილმა მიხეილ სააკაშვილამდე მართლაც მიაღწია. თუმცა, მას რაიმე პოზიტიური შედეგი არ მოჰყოლია.

პრეზიდენტმა მაღლობა შეუთვალა თამაზ ნათიძეს კორექტულად ჩამოყალიბებული პროფესიული რჩევებისთვის და არ დაუმალა, რომ პროექტირება ძალზე ძვირი დაჯდა, მისი განხორციელება უკვე გადაწყვეტილი იყო და ამ საქმეს აღარაფერი ეშველებოდა.

მას შემდეგ არაერთი ცნობილი არქიტექტორი და სხვა დარგის წარმომადგენელი გამოვიდა აღნიშნული პროექტის წინააღმდეგ, სპეციალისტები ცოდნასა და გამოცდილებას არ იშურებდნენ, ხელისუფლებასა და საზოგადოებას გასაგებ ენაზე უსწინდნენ თავიანთ დასაბუთებულ მოსაზრებებს იმისათვის, რომ როგორმე აეროიდებინათ ქალაქისთვის მთავრობის უგუნური, გაუაზრებელი, ნაქარგვად მიღებული გადაწყვეტილება. მაგრამ ამაოდ...

თამაზ ნათიძის წერილი და სპეციალისტების გამოვლენილი მზიურის დასაცავად ნათლად მეტყველებს, რაოდენ აუცილებელია მთელი საზოგადოების ინფორმირება და ერთად დგომა, პროფესიონალთა აზრის გათვალისწინება, როდესაც ქვეყანაში მასშტაბური პროექტების განხორციელება იგეგმება და რა საშიშია თითოეული მოქალაქისთვის ხელისუფლების მხრიდან სპეციალისტების რჩევების უგალებელყოფილი...

ძმთაშვილ ტომარაძე

ოცდაშვიდწლიანი საუკუნის ბუნებრივ-ანთროპოგენური ურთიერთობები აყალიბებს ახალ ლანდშაფტურ-ეკოლოგიურ სიტუაციას, რომელიც გამწვავებული წინააღმდეგობებით ხასიათდება.

თანამედროვე ცივილიზაციის დაჩქარებული პროცესი აფერხებს გარემოს თვითრეგულირების პროცესს, რის შედეგადაც ადამიანი თავისთვის დამლუპველ ეკოლოგიურ გარემოს ქმნის.

ანთროპოგენური მოღვაწეობის ნეგატიური გავლენის თვალნათელი მაგალითია ბავშვთა ქალაქი „მზიური“. წარმოჩენილია სამრეწველო-ტექნიკური საქმიანობის უარყოფითი ქმედებათა შედეგი, მავნე კომუნიკაციური ინფრასტრუქტურების სახით. კიდევ ერთხელ ვრწმუნდებით იმ ქვემარტებაში, რომ დაუშვებელია საინჟინრო-გეგმარებითი ფორმირების მოწყობა

ბავშვთა ქალაქ

ადამიანის საცხოვრებელი პირობების ეკოლოგიური მახასიათებლის იგნორირების ხარჯზე. შეუძლებელია ამ პროცესების განვითარება. იგი აუცილებლად მიგვიყვანს არსებული ბუნებრივი ობიექტებისა და პროექტირებადი ობიექტების სისტემის სრულ დესტრუქციამდე.

ადამიანი უნდა ემსახურობოდეს ბუნებას და იყენებდეს მას საზოგადოებრივ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად, მხოლოდ ლანდშაფტისა და არქიტექტურის კომპონენტების შესატყვისი უნდა იყოს არსებობის გზით. ურბანისტული და საინჟინრო-კომუნიკაციური სისტემები უნდა იყოს ლანდშაფტის ფიზიკურ შესაძლებლობასთან, მის რეკრეაციულ დატვირთვასთან.

„მზიურში“ უნდა შეიქმნას ბუნებრივი ლანდშაფტის კომპონენტებისა და არქიტექტურულ-გეგმარებითი ელემენტების ორგანული შერწყმის ერთიანი ეკოსისტემა, რომელიც წარმოშობს არა მარტო სუფთა ჰაერის რეზერვუარს, არამედ ესთეტიკურად მიმზიდველ ბუნებრივსა და ხელოვნურ გარემოთა ერთობლიობას. ამიტომ „მზიურში“ და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე საინჟინრო ობიექტების დაპროექტებისა და რეალიზაციის დროს, თუ არ იქნა გათვალისწინებული ბუნებასთან ურთიერთობის მომენტი, განუსაზღვრელი ზარალის მომტან შედეგს მივიღებთ.

ურბანული ლანდშაფტის შეფასების კრიტერიუმად მიჩნეულია ბუნებრივი, გეომორფოლოგიური, ფლორისტული და სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორები. აქედან, ბუნებრივი ლანდშაფტის კომპონენტებია ლოკალური მიკროკლიმატი, რელიეფის სპეციფიკა და მრავალფეროვანი პეიზაჟი.

ჩვენი ამოცანაა, დავიცვათ და შევინარჩუნოთ „მზიური“ იმ სახით, რა სახითაც იყო ჩაფიქრებული, გადავარჩინოთ უნიკალური, ბუნებრივი ტყეპარკული ტიპის მასივი, ვისარგებლოთ მდიდარი კლიმატური რესურსით და დავიცვათ ლანდშაფტი დეგრადირებისაგან.

ჩემი ღრმა რწმენით, წინამდებარე ამოცანის გადაწყვეტისათვის ყველაზე ქმედითი საშუალებაა ბავშვთა ქალაქ „მზიურის“ ბუნების ისტორიისა და კულტურის ძეგლად გამოცხადება. ასეთ შემთხვევაში, მის დასაცავად ამოქმედდება „საქართველოს კანონი კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“, იუნესკოს საერთაშორისო ნორმატიული აქტები და სხვა სამართლებრივი დოკუმენტები.

ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ „მზიური“ ყველა პარამეტრებით აკმაყოფილებს ძეგლისადმი ნაყენებულ მოთხოვნებს, სახელდობრ:

— მდინარე ვერეს ხეობა და მისი მიმდებარე ტერიტორია თბილისის ცოცხალი ბუნების უძველესი ისტორიული და კოლორიტული უბანია, რომელიც დასახლებული იყო შუა საუკუნეებიდან, ხოლო სახელწოდება ამ უბანს მდინარის მიხედვით „ვერე“ დაერქვა;

— ვერეს ხეობა გადიოდა უმნიშვნელოვანესი საქალაქთაშორისო გზა, ე.წ. „დიღმის გზა“. აქვე იყო მკვიდრად ნაგები ხი-

დი, რომელიც კულტურის ძეგლად იყო აღრიცხული;

— მთის მდინარე ვერე დიდხანს რჩებოდა თბილისის სასმელი წყლის ძირითად მიწოდებლად და შესაბამისად, ასრულებდა უმნიშვნელოვანეს სასიცოცხლო ფუნქციას;

— ვერეს ხეობა, ანუ „მზიურის“ ტერიტორია, წარმოადგენს ლანდშაფტის უმნიშვნელოვანეს ფრაგმენტს ქალაქის ცენტრში, საუკუნოვანი ხეებით, ბუჩქნარით, ბალახის მწვანე საფარით, საცალფეხო ბილიკებით, მდინარის სანაპიროებით. აბალანსებს არქიტექტურულ-ეკოლოგიურ გარემოს და მრავალსართულიანი შენობებით გარემოცული, ქმნის მხატვრულად დაპირისპირებულ სივრცეს;

— შეიცავს ჟანგბადის მდიდარ რესურსს, რაც უხვად ხმარდება მდინარე ვერეს ორივე მხარეს მჭიდროდ დასახლებულ ტერიტორიებს (ვაკისა და საბურთალოს მოსახლეობას).

რა სურათი გვაქვს დღეს „მზიურში? ერთი სიტყვით რომ გავცეთ ამ შეკითხვას პასუხი, ეს იქნება — კატასტროფული! ეს გახ-

ლავთ კატასტროფა, გამოწვეული უხეში ანთროპოგენური ქმედებებითა და ბუნების, პირველ რიგში, ეკოლოგიური მოთხოვნების სრული იგნორირებით. უხეშად არის დარღვეული სანაპირო-ჰიგიენური ნორმები — ჰაერისა და წყლის დაბინძურება ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს. აღნიშნულის დამინდსტრუქტურულ მოგვცავს ზოგიერთი ამონარიდი შპს „საქგაზმეცნიერების“ მიერ ჩატარებული სამეცნიერო კვლევებიდან:

„მდინარე ვერეს ხეობის (ქ. თბილისის ფარგლებში) ეკოლოგიური მდგომარეობის შეფასების ანგარიშიდან“;

— „მდინარე ვერე გადაქცეულია საკანალიზაციო კოლექტორად, ხოლო მიმდებარე ტერიტორია ნაგავსაყრელად“;

— „მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ერთადერთი საშუალებაა მდინარის ორივე სანაპიროს მთელ სიგრძეზე დიდი დიამეტრის კოლექტორის გაყვანა, რაც დღემდე არ არის გადაწყვეტილი“.

— „ტერიტორია დაბინძურებულია ძალზე დიდი რაოდენობის სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით. ტერიტორიაზე ვრცელდება მძაფრი სუნი და მომრავლებულია მავნე მწერები“;

— „მდინარე ვერეს წყლის ხარისხი არ შეესაბამება ზედაპირული წყლების სტანდარტით განსაზღვრულ მაჩვენებლებს“;

— „სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით დაბინძურებულ ტერიტორიებზე აღინიშნება მნიშვნელოვანი რაოდენობის სახიფათო ტოქსიკური ნარჩენები და უცნობი ქიმიური ნივთიერებები“;

— „მდ. ვერეს ხეობის ეკოლოგიური მდგომარეობა მკვეთრად არადაამაკმაყოფილებელია და შექმნილია მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე ნეგატიური ზემოქმედების რეალური საფრთხე“;

— „გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს ხეობის მიმე ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესების კომპლექსური ღონისძიებების გეგმის შემუშავება და განხორციელება“;

ჩვენი მხრიდან დავამატებთ, რომ არ არსებობს „მზიურის“ ტერიტორიის წითელი ხაზები, დაუდგენელია ამავე ტერიტორიის მესაკუთრე. წარმოჩენილია მხოლოდ ამერიკული „მომავლის სკოლის“ შენობა მიმდებარე მიწის ნაკვეთით და გაურკვეველი დანიშნულების ბეტონის ბორდიურები მეტალოის ვერტიკალურად ჩარჭობილი მილებით.

გავრცელებული ჭორით (რასაც ვერ დავყრდნობთ), „მზიურის“ ტერიტორია პატარ-პატარა ნაკვეთებად არის გაყიდული. ამ ჭორს ვერ დავყრდნობთ, მაგრამ ჩვენი ღრმა რწმენით „მზიურის“ ტერიტორია მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში უნდა რჩებოდეს, ხოლო თუ იგი გაყიდულია, მისმა მესაკუთრემ უნდა დაიცვას ბავშვთა ქალაქის ფუნქციონირებისათვის კანონით დადგენილი ყველა წესი.

საგულისხმოა, რომ პარიზის კონვენციის თანახმად, რომელსაც საქართველოც მიუერთდა, ბუნებრივ ღირსშესანიშნავ ძეგლებსა და ადგილებს განეკუთვნება ბუნებრივი ზონები, რომლებსაც აქვთ უნივერ-

სალური ღირებულება მეცნიერული და ეს-თეტიკური თვალსაზრისით („Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия“, 16 ноября, 1972 г. гл. 1, статья 2, абзац 3).

ამ კონვენციით არის გაცხადებული უაღრესად საგულისხმო სიახლე: „პატივს ვცემთ რა სახელმწიფოს სუვერენიტეტს, რომლის ტერიტორიაზე არის კულტურისა და ბუნების მემკვიდრეობა, წინამდებარე კონვენციის მხარეები (ერთ-ერთი მხარე, როგორც აღვნიშნეთ, საქართველო) აღიარებენ მათ ზოგადსაკუთრებო მემკვიდრეობად, რომლის დაცვა მთელი საერთაშორისო საზოგადოებრიობის მოვალეობაა“. (გლ. II, статья 6, пункт 1).

აღნიშნულიდან გამომდინარე, თანამედროვე ცივილიზებული სამყარო, ნებისმიერი ქვეყნის ტერიტორიაზე არსებულ კულტურისა თუ ბუნების ძეგლს მიიჩნევს კაცობრიობის ძეგლად და მის დაცვას ავალდებულებს მსოფლიოს საზოგადოებას.

ამიტომ არის აუცილებელი, რომ „მზიურს“ დროულად მიენიჭოს ბუნების ძეგ-

ბა, ლანდშაფტის განთავისუფლება კულტურულ ღირებულებას მოკლებული, დისონანსის შემტანი შენობა-ნაგებობებისა და ნარგავებისაგან, მცენარეული საფარის დაცვარეგულირება, ტყისა და მწვანე საფარის ბუნებრივი აღდგენის უზრუნველყოფა, მდელოებისა და სხვა ტერიტორიების დაცვა დამენყვრისა და წალექებისაგან (მუხლი 19, 3).

ჩვენს შემთხვევაში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს კანონის მუხლი, რომელიც კრძალავს დამცავ ზონებში ისეთი ობიექტების მშენებლობას, რომლებიც წარმოქმნის ძლიერ სატვირთო და სატრანსპორტო ნაკადებს, აჭუჭყიანებს ჰაერსა და წყალს: „საზოგადოებრივი სივრცის კეთილმოწყობის საშუალებები იმგვარად უნდა დაიგეგმოს, რომ ისინი ჰარმონიულად ერწყმოდნენ ისტორიულად ჩამოყალიბებულ გარემოს. ქალაქგეგმარებითი პოლიტიკა და მართვის პრინციპები დამცავ ზონებში მიმართული უნდა იქნეს სატრანსპორტო ნაკადების მიზანდასახული და გეგმაზომიერი შემცირებისაკენ, საფეხმავლო

ა) დადგინდეს „მზიურის“ ტერიტორიის წითელი ხაზები;

ბ) დადგინდეს ამ ტერიტორიის მესაკუთრე (მესაკუთრეები);

2. ჩატარდეს მდინარე ვერეს და მიმდებარე ტერიტორიის განმენდითი სამუშაოები;

ა) მდინარე ვერეს ორივე სანაპიროს გასწვრივ მოეწყოს კოლექტორები კანალიზაციისათვის და კატეგორიულად აიკრძალოს თბილისის ფარგლებში არსებული მიმდებარე ნაკვეთებიდან სამეურნეო და ფეკალური წყლების ჩადინება უშუალოდ მდინარეში;

ბ) „მზიურის“ ტერიტორია და მდინარე ვერეს ფერდობები გაიწმინდოს საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნარჩენებისაგან და დაიფაროს მწვანე საფარით.

ეს, პირველ რიგში, ეხება მაზუთის რეზერვუარებს და საშიში ტექნიკური ნივთიერებების შემცველ ნარჩენებს.

3. შეწყდეს ხეების ჭრა და ტერიტორიის დაბინძურება, დაინოზროს ყოველი ხე და ჩამოიკიდოს ორენოვანი ფირნიშები ხის ჯიშის მიწინააღმდეგ.

4. „მზიურის“ ტერიტორიაზე შეწყდეს ყველა სახეობის ტრანსპორტის მოძრაობა; არსებული მოასფალტებული გზები გამოყენებული იქნას მხოლოდ ფეხმავლებისათვის და ექსტრემალურ სიტუაციებში (სახანძრო მანქანა, სასწრაფო დახმარება, პოლიცია).

5. „მზიურის“ ტერიტორიაზე და მის მიმდებარე ასაშენებელ ნებისმიერ ობიექტზე (მათ შორის ვაკე-საბურთალოს სატრანსპორტო მაგისტრალზე) გამოცხადდეს ღია კონკურსი ადგილობრივი და უცხოელი არქიტექტორების მონაწილეობით.

6. დამუშავდეს და კონკურსში მონაწილე არქიტექტორებს დაურიგდეს:

ა) საპროექტო მოცემულობა, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება ბუნების ძეგლისათვის დადგენილი ყველა მოთხოვნა;

ბ) ტერიტორიის სიტუაციური გეგმა საზღვრებისა და კოორდინატების მითითებით;

გ) ტერიტორიის ტოპოგრაფიული გეგმა „მზიურის“ წითელი ხაზების და დამცავი ზონის დატანით;

7. კონკურსის ფიურის შემადგენლობაში შეყვანილ იქნან დარგის წამყვანი სპეციალისტები (არქიტექტორები, ეკოლოგები, კლიმატოლოგები, საგზაო ინჟინრები, გეოლოგები და ა.შ.) დამკვეთისა და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები, აგრეთვე დაინტერესებული ფიზიკური და იურიდიული პირები;

8. კონკურსის საბოლოო შედეგის გამოცხადებამდე მოეწყოს პროექტების საჯარო განხილვა დაინტერესებულ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა მონაწილეობით, რომელთაც კანონის შესაბამისად უფლება აქვთ, საკუთარი სახსრებით მოიწვიონ დამოუკიდებელი ექსპერტები და ჩაატარონ ექსპერტიზა განსახილველ პროექტებზე, ან წარმოადგინონ ალტერნატიული წინადადებები კანონის მოთხოვნის ფარგლებში.

თამაზ ნათიძე, პროფესორი

ინფრასტრუქტურის განვითარებისაკენ“ (მუხლი 35, პარაგრაფი 5)

ჩვენი ინიციატივა სრულ შესაბამისობაშია „საქართველოს კანონთან კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“, სადაც ჩანერლია, რომ „ფიზიკური და იურიდიული პირები ვალდებული არიან:

ა) დაიცვან და მოუფროსილდნენ კულტურულ მემკვიდრეობას;

ბ) სამინისტროსა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სხვა სახელმწიფო ორგანოებს დაუყოვნებლივ მიაწოდონ ინფორმაცია კულტურული მემკვიდრეობის აღმოჩენის, გამოვლენის ან კულტურული მემკვიდრეობისათვის საფრთხის შემცველი გარემოების არსებობის შესახებ“ (მუხლი 9, პუნქტები ა, ბ.).

ჩვენი მხრიდან მოთვლებას ვიტოვებთ, შევითმაროთ წინადადებები და რეკომენდაციები სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მართვის ორგანოებში. განსახილველ პროექტზე (პროექტებზე) მოვამზადოთ ალტერნატიული წინადადება და დავაფიქსიროთ დამოუკიდებელი აზრი.

დაუშვებლად მიგვაჩნია იმ კოლოსალური თანხის (რასაც ასახელებენ) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გახარჯვა ვაკე-საბურთალოს ავტომაგისტრალის ასაშენებლად, მყარი არგუმენტაციისა და ადეკვატური გარანტიების გარეშე. მით უფრო, რომ რეალური საფრთხე შეიძლება დაემუქროს საქართველოს ბუნებისა და კულტურული მემკვიდრეობის უაღრესად მნიშვნელოვან ძეგლს – ბავშვთა ქალაქ „მზიურს“.

რეკომენდაციები და წინადადებები:

1. გამოცხადდეს „მზიური“ ბუნების უძრავ ძეგლად, რათა მის მიმართ ამოქმედდეს „საქართველოს კანონი კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ და მომზადდეს საფუძველი „მზიურის“ იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლთა ნუსხაში შესატანად, რისთვისაც:

ლის სტატუსი. ეს იქნება მისი ყველაზე საიმედო დაცვა შემდგომი ხელყოფისაგან და საუკეთესო გარანტია ბუნებრივი კლიმატური და პიგეიური პირობების ოპტიმიზაციისათვის.

როგორც აღვნიშნეთ, თანამედროვე მიდგომები ძეგლების დაცვის ხაზით, ითვალისწინებს საერთაშორისო ზედამხედველობას და იმ რეკომენდაციების გატარებას, რომლებიც მიიღეს 1962 წლის 11 დეკემბერს პარიზის გაერთიანებულ კონფერენციაზე – „რეკომენდაციები პეიზაჟისა და ადგილმდებარეობის სილამაზის შესანარჩუნებლად“. გთავაზობთ ამონარიდს:

„ლონისძიებები, რომლებიც უნდა ჩატარდეს საშიშროების თავიდან ასაცილებლად, უპირველეს ყოვლისა, გულისხმობს კონტროლს ამ სამუშაოებზე, რომლებმაც შესაძლებელია ვნება მოუტანოს პეიზაჟსა და ადგილმდებარეობას, კერძოდ:

ა) საზოგადოებრივი და კერძო ნაგებობების მშენებლობა;

ბ) გზების მშენებლობა;

გ) ნარგავების, მათ შორის ხეების განადგურება;

დ) ჰაერისა და წყლის დაბინძურება“ (თავი II, მუხლი 7).

„განსაკუთრებით გასათვალისწინებელია ხმაურის უარყოფითი ზემოქმედება“ (მუხლი 8).

„უნდა შეიქმნას კვლევითი-სამეცნიერო ინსტიტუტები, რომლებიც ითანამშრომლებენ კომპეტენტურ სახელმწიფო ორგანოებთან, ჰარმონიული დებულებების დასამუშავებლად“ (იუნესკოს საერთაშორისო ნორმატიული აქტები, გვ. 313-315).

მივუბრუნდეთ საქართველოს კანონმდებლობას, კერძოდ „საქართველოს კანონს კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“, რომლის მიხედვითაც კულტურულ მემკვიდრეობას განეკუთვნება აგრეთვე „ბაღები, პარკები, ლანდშაფტური არქიტექტურის ობიექტები“ (მუხლი 3, პუნქტი ლა).

ზემოთ ჩამოთვალეთ „მზიურის“ მახასიათებლები, რაც პირდაპირ უპასუხებს კანონის შემდეგ პირობებს: „ობიექტისათვის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მინიჭების საფუძველია მისი ისტორიული, ან კულტურული ღირებულება, დაკავშირებული მის სიძველესთან, უნიკალურობასთან, ან ავთენტურობასთან“ (მუხლი 15,1).

იმ წინააღმდეგობა, რომლითაც ხასიათდება „მზიური“, იგი სავეტო საპარტილიანად იმსახურებს არა მხოლოდ ძეგლად აღრიცხვას, არამედ განსაკუთრებული მნიშვნელობის ეროვნულ კატეგორიასაც. აი, რას ვკითხულობთ კანონში (პროცედურასთან დაკავშირებით): „ეროვნული მნიშვნელობის უძრავ ძეგლს მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შესატანად მინისტრის მიმართვის საფუძველზე, ან საკუთარი ინიციატივით წარადგენს საქართველოს პრეზიდენტი“ (მუხლი 18, 2).

„მზიურისათვის“ ძეგლის სტატუსის მიწება გულისხმობს მის გარშემო დაცვითი ზონის დადგენის აუცილებლობას. კანონის მიხედვით ისტორიული ლანდშაფტის დაცვის ზონაში აუცილებელია ბუნებრივი რელიეფისა და წყალსატევების შენარჩუნე-

ალეან-ჩალიანი

ზოოპარკიდან გაქცეულ მტაცებლებს ისევ პაპავენ

მონადირეებმა თბილისში, მტაცებელი ცხოველის შესაძლო ადგილსამყოფელის ტერიტორიაზე ლემი დაყარეს და ვიდუოხაფანგები დაამონტაჟეს. ეს არის ტერიტორია ეთნოგრაფიული მუზეუმიდან ბაგებამდე. სწორედ ამ ადგილას მიმდინარეობს სამძებრო სამუშაოები.

ამასთან, სამუშაოები მას შემდეგ დაიწყო, რაც ინტერნეტში გავრცელდა სამი სხვადასხვა ადამიანის მიერ გადამღებული ფოტოები, სადაც მტაცებელი ცხოველია დაფიქსირებული. ამ ფოტოების ავთენტურობას მონადირეები ადასტურებენ. როგორც მონადირე მკვლევარი აცხადებს, მონადირეებს სამმა პირმა მიაწოდა ფოტომასალა და სამივე ფოტო იყო იდენტური.

„ეს სამი ადამიანი ერთმანეთს საერთოდ არ იცნობდნენ. ასევე, დაახლოებით 15-მდე თვითმხილველი ჰყავს ამ ფაქტს. შესაბამისად, ჩვენ, როგორც მონადირეები და არა ექსპერტები ვადასტურებთ, რომ ნამდვილად კატისებრთა დიდი წარმომადგენელი იყო და ვინცებთ მოქმედებებს. დამე დაიყარა ლემი, დაყენდა ვიდუოხაფანგები და შესაბამისად გვექნება მონაცემები დაახლოებით სად იმყოფება ვეფხვი“, – განაცხადა მონადირე.

ჩვენ ვესაუბრეთ „ინტერპრენიუსის“ ფოტოკორესპონდენტს, ირაკლი გედენიძეს, რომელსაც ორი ფოტოს ავთენტურობა შევამოწმებინეთ. ირაკლი გედენიძის განმარტებით, დიდი ალბათობით, ფოტოებზე გამოსახული ცხოველი გრაფიკული რედაქტორით არის ჩამონტაჟებული. „ამის თქმის საფუძველს იძლევა ის, რომ ცხოველის უკანა, მარცხენა ფეხზე, ბურქი უფემად არის კლონირებული, არ არის დაცული ცხოველის პროპორციები და არ ემთხვევა განათების მიმართულება, ასევე, ხარისხი გაფუჭებულია, თითქოს ეს იყოს ვიდუოკადრიდან ამოჭრილი, დაბალი ხარისხის ფოტო. რომ არსებობდეს სხვა დუბლი კადრები, უკვე დარწმუნებით შეიძლება იმის თქმა, არის თუ არა ეს მონტაჟი“, – განაცხადა ირაკლი გედენიძე.

78 ცხოველის ლემი დაპარსული და განადგურებულია

სურსათის ეროვნული სააგენტო სტიქიის შედეგად დაზოცილი ცხოველების ლემის განადგურებაზე ზედამხედველობას ახორციელებს.

ზოოპარკისა და ძაღლების თავშესაფრის მიმდებარე ტერიტორიებიდან ამოღებული ცხოველების ლემის დამარხვა თბილისის მყარი ნარჩენების პოლიგონზე, ვეტერინარულ-სანიტარიული წესების სრული დაცვით ხდება. ლემი ნადგურდება ასევე სპეციალურ ინსინერატორში (წვის ღუმელი, რომელშიც მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედებით ხდება ცხოველთა ლემისა და სხვა ბიოლოგიური ნარჩენების განადგურება). დღეის მდგომარეობით, სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების ზედამხედველობით დამარხული და განადგურებულია 78 ცხოველის ლემი.

სააგენტოს სპეციალისტების ზედამხედველობით ვაკის ხორცპროდუქტების საწარმოდან გატანილია და თბილისის მყარი ნარჩენების პოლიგონზე განადგურებულია 41 ტონამდე მავნებელ მიწვეული მზა სურსათი და ნედლეული.

ამოტუმბვითი სამუშაოების დასრულების შემდეგ „ლაგუნა ვერეს“ ტერიტორიაზე არსებული ხორცპროდუქტების და ნახევარფაბრიკატების მწარმოებელი საწარმო „21 საუკუნიდან“ უვარგისი პროდუქტის ამოღება და გატანა დაიწყო. გარდა ამისა, სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტებმა თბილისის სხვადასხვა უბნიდან, მათ შორის სტიქიის შედეგად დაზარალებული წერტილებიდან სასმელი წყლის სინჯები აიღეს. ლაბორატორიული კვლევის შედეგები ეტაპობრივად გახდება ცნობილი და მოსახლეობას ეცნობება. წყლის ნიმუშის აღება გრძელდება.

ინტერპრენი

საქართველო ლიტერატურულ-პუბლიცისტური ჩანაწერი №238

„სასწრაფო ჩემს ქეთინოს, უპირველეს მეგობარს და თანამგზავს, თანამდგომს ყველა გამარჯვების და მძიმე განსაცდელის წუთებში“... – ამგვარი წარწერები ახლავს ცნობილი მწერლის რევაზ ჯაფარიძის ყველა წიგნის ერთ ეგზემპლარს, მეუღლისადმი მიძღვნილს.

ცნობილია ისიც, რომ რომანი „მძიმე ჯვარი“ ბატონმა რევაზმა მეუღლეს – ქალბატონ ქეთევან დოლიძეს მიუძღვნა.

საპატრიარქოს ტელევიზია „ერთ-სულოვნება“ პროგრამაში „დროის ჩანაწერები“ ამზადებს გადაცემას რევაზ ჯაფარიძეზე და ოჯახში დაცულ რელიკვიებსაც გავრცენს. საინტერესო ფოტოარქივთან ერთად ქალბატონი ქეთოს მოგონებებზე ვნახეთ, 2010 წლით დათარიღებული... ხედავს და გახსენდება დროის დისტანციიდან: როგორ ესტუმრნენ „კოლხური კოშკის“ ბინადარი ბატონ რეზოს „რაჭულ კოშკში“ 1971 წლის ივნისს... და საერთოდ, რა ხდებოდა იქ, რაჭაში, ბოლთის სახლში, მწერლისეულ აგარაკზე, მისივე მშობლიურ გარემოში.

ანონისის სახით, გაქვეყნებთ ქალბატონ ქეთევან დოლიძის მოგონებებს.

1971 წ. ივნისის ბოლო დღეები იყო, რაჭაში ვაპირებდით მთელი ზაფხულით წასვლას და ბატონ კონსტანტინეს, გამოსამშვიდობებლად ვეწვიეთ, წამოსვლა, რომ დავაპირეთ, ბატონმა კონსტანტინემ გვითხრა – მეც მოვდივარ რაჭაში, თქვენი „რაჭული კოშკი“ უნდა ვნახოვო. რეზო გაგიჟდა სიხარულით: „კი, მაგრამ, ბატონო კონსტანტინე, შეუძლოდ რომ ბრძანდებით...“

ჩვენ დაგელოდებითო...

მე მოვეხვიე ბატონ კონსტანტინეს, გულში ჩამვიკრა და გვითხრა – რევაზ, ქეთევან, სამი დღე მაცალეთ, ექიმებს დავეკითხებო. მანამდე თქვენ გიორგი ნატროშვილს შეხვებოდით და პასუხსაც მალე გეტყვითო.

მეორე დღესვე დაგვირეკა, მოვდივარო.

ვღელავდით, დრო ცოტა გვქონდა საპატიო სტუმრის ღირსეულად მისაღებად. შევეხვინათ რაჭის მთავრობას, ნათესავებს და 7 ივლისს წავედით, ბატონი კონსტანტინე, გიორგი ნატროშვილის მეუღლე ქ-ნ მანია, ზვიადი მეუღლით – დიდი ლოლუატი, რეზო და მე. ბოლთის სახლი სავსე დავგვხვდა სტუმრებით, რაჭის მთავრობა მთლიანად, ნათესავები. ბატონ კონსტანტინეს ძალიან მოეწონა ჩვენი სახლი, აღფრთოვანებას არ ფარავდა. – კარგად ვარ, არ დავდლილვარ, მოსვენება არ მინდაო. ყველა კუთხე-კუთხუთი დაათვალიერა, მოსასვენებელი ადგილი თავად ამოიჩინა, გვეფერა... ასეც ვიცოდით. ყველანი მეცხრე ცაზე ვიყავით.

ჩვენი სახლის მეორე სართულზე, მისაღებ ოთახში, საუბრე გავშალეთ, ნამდვილი თბილისური საუბრე, რომელიც სადილს უფრო გავდა.

ჩხავერი გვქონდა, ბატონ კონსტანტინეს ძალიან უყვარდა გურული ჩხავერი. ჭიქა აიღო და გიორგი ნატროშვილს უთხრა, აბა, შენებურად დაგვლოცე გიორგიო.

ცოტა ხნის შემდეგ მიგვიჩვიეს სუფრასთან, სუფრა საკმაოდ მრავალრიცხოვანი, უხვი და ლამაზი იყო.

ბატონ კონსტანტინეს და ზვიადს საგულდაგულოდ, მომზადებული კალმასი და ელარჯიც კი მთარევეს რაჭველებმა.

თამადა რაიკომის მდივანი აკაკი გოგლიძე ბრძანდებოდა.

უკლებლივ ყველანი ვენერვიულობდით ბატონი კონსტანტინეს ჯანმრთელობის გამო. თავად თავს კარგად გრძნობდა, ხუმრობდა: რაჭველებს, კარგი თამადა გვცოდნიათ, აქაურობაც მშვენიერია, ხვალ, სანამ წავიდოდე, მუხის ხე უნდა ჩავრგო, ადგილი შემოიჩინო.

მეორე დღეს დალილობა დაეტყო, მოს-

„კოლხური კოშკის“ ბინადარი „რაჭულ კოშკში“ და სხვა ამბები...

ვენებაც არ მოინდომა, თქვენთან უნდა ვიყოვო.

ზვიადმა თბილისში დაბრუნება გადაწყვიტა და მეორე დღეს, დღის მეორე ნახევარში – ჩვენი საპატიო სტუმარი, სხვა სტუმრებთან ერთად „ბოლთის სახლიდან“ გამოვისტუმრეთ.

მოუთმენლად ველოდით, გაგვევო, როგორ იმგზავნეს. მაშინ ოსეთის გავლით მოკლე გზა იყო...

მალე ზვიადი შეგვეხვინა „კოლხური კოშკიდან“, კარგად ვიმგზავრეთ ორ საათში თბილისში ვიყავით, კარგად ვართო.

ცოტა ხნის შემდეგ, გიორგი ნატროშვილმაც დაგვირეკა, ყველაფერი კარგად არის, დიდი მადლობა, თქვენ და მთლიანად რაჭასო.

აკაკი ჯაფარიძე და მინი გვულავა ქეთევან დოლიძე

რეზო დამპყვნიდა, სახლში დარჩენილ სტუმრებთან შემოუნდა, ყველას მადლობა გადაუხადა, ეხლა მე ვარ თამადაო და სვანჭკარა დაისხა.

* * *

1995 წ. 17 სექტემბერი – ქ. ონში სინაგოგის დიდი დღესასწაული გაიმართა, 100 წ. იუბილე.

დღესასწაულს უამრავი ხალხი ესწრებოდა, საქართველოდან წასული ქართველი ებრაელები, ჩვენი ქვეყნიდან და უცხოეთიდან მოწვეული სტუმრები.

სტუმრად ბრძანდებოდა ბატონი ედუარდ შევარდნაძე.

იმ დროს ჩვენც ონში ვიყავით, მაგრამ დღესასწაულს ვერ ვესწრებოდით რეზოს ავადმყოფობის გამო.

ბატონ ედუარდ შევარდნაძეს მოუკითხავს, რევაზ ჯაფარიძეს ვერ ვხედავ, მისთვის სიურპრიზი მაქვსო და ბატონი ედუარდ „ბოლთის სახლში“ გვესტუმრა.

ედუარდ შევარდნაძესთან ერთად გვესტუმრნენ ბატონები: თამაზ გამყრელიძე, როინ მეტრეველი, გურამ ფანჯიკიძე, რევაზ ნოდარიშვილი, ონისა და ამბროლა-

სერგეი (სეროჟა) ზლატეინი; საშა ებანიძე, მოქანდაკე ვაჟიშვილთან ერთად. „დრუშბა ნაროდოვის“ მთავარი რედაქტორი;

ვახტანგ ზუაჩიძე, „ლიტერატურაია გრუზიას“ რედაქციიდან;

ხშირად ჩამოდიოდა ჯუმბერ თითმერია.

ნათელა ონაშვილი, მეუღლესთან და ვაჟიშვილთან ერთად;

მურმან ლეზანიძე მეუღლე ლენა ჭავჭავაძესთან ერთად;

ელგუჯა მალრადე, ლევან სანიკიძე მეუღლით...

ბატონი უჩა ჯაფარიძე, ოთარ ჯაფარიძე, ლევან (ოქრო) ჯაფარიძე, ფრიდონ ხალვაში, გივი ლოღობერიძე, ნოდარ გურეშიძე და სხვები.

ჩვენი ახლო ნათესავების, უსაცვარლესი ადამიანების დახმარებით და თანადგომით ავაშენეთ „ბოლთის სახლი“. ასე ეძახდა რეზო ჩვენს სახლს.

ჩვენ ახლო ნათესავს, პატარა მეგობარს, მარინე ყიფიანს რეზო მარტო გვარს – ყიფიანს ეძახდა. ის ჩვენი უერთგულესი, დიდი მოამბეა და მუდამ ჩვენს გვერდით მყოფი, ჭირის და ღონის გამზიარებელი, რისთვისაც დიდი მადლობა მარის.

* * *

2003 წელს ქ. ონში გაიხსნა რევაზ ჯაფარიძის ძეგლი. არქიტექტორ-მოქანდაკე – ოთარ ფარულავა.

სამწესხაროდ, რევაზ ჯაფარიძის ძეგლი, ბატონი ოთარის ბოლო ნამუშევარია. იგი მოულოდნელად გარდაიცვალა.

ძეგლის გახსნაზე თბილისიდან გვესტუმრნენ მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე მაყვალა გონაშვილი, მეუღლით, ჯანსუღ ჩარკვიანი, რევაზ მიშველაძე, ზურაბ ჭუმბურიძე, მადრი ქუთათელაძე, ოთარ გამყრელიძე, ლევან ფრუიძე, თამილა შარქაძე, ნინო ულენტი, აფხაზეთის მწერალთა კავშირის წარმომადგენელი და სხვები. სულ 20 კაცი. სტუმრები „ბოლთის სახლში“ გვესტუმრნენ.

თამადა ბატონი ჯანსუღ ჩარკვიანი ბრძანდებოდა. დღის 3 საათზე ძეგლის გახსნა იყო დანიშნული.

ძეგლი გახსნა და სტუმრებს მიესალმა რაიონის გამგებელი ვასილ მეტრეველი.

სიტყვით გამოვიდნენ მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე მაყვალა გონაშვილი და რევაზ მიშველაძე, ზურაბ ჭუმბურიძე, ოთარ გამყრელიძე, ლევან ფრუიძე, გიორგი ლომუხანიძე, პირველი საშუალო სკოლის დირექტორი და სხვები.

შემდეგ გაიმართა დიდი კონცერტი, აჩვენეს ფილმი რევაზ ჯაფარიძის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე. ბოლოს ვახშამზე, სუფრას უძღვებოდა ბატონი ვასილ მეტრეველი.

მეორე დღეს, „ბოლთის სახლიდან“, გამოვისტუმრეთ ჩვენი თბილისელი სტუმრები. ამით დამთავრდა ჩემი ცხოვრება „ბოლთის სახლში“.

რეზო იქ 1995 წელს იყო უკანასკნელად, უხაროდა ბოლთაში ყოფნა, მითხრა: ქეთო, ეს სახლი ჩემი სულის ნაწილია, ისე როგორც ჩემი ყველა წიგნი, ჩემი ყოველი ნაწარმოები...

გაუფრთხილდითო...

ქეთევან დოლიძე, 2010 2/7

კონსტანტინე გამსახურდია და აკაკი ჯაფარიძე „ბოლთის სახლთან“

„გურჯების“ ქორწილი ქართველების მაჟორიტით...

„აშაშინი საქორწინო ჩვეულება ბევრ რამეში ჰგავს ქართულს,“ – 1874 წელს ჩაუწერია ისტორიკოს დიმიტრი ბაქრაძეს, როცა სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიული ადგილები, ამჟამად თურქეთის ტერიტორიაზე არსებული, მოუნახულებია.

ამ მხარის ანუ შავშეთის ბედი ასე წარიმართა: 1547 წელს დაიპყრეს თურქებმა, 1878 წელს რუსეთმა შეიერთა, ხოლო გავა დრო და ეს მხარე ისევ ოსმალეთის სახელმწიფოში ექცევა...

1886 წელს, საოჯახო სივით, შავშეთელები უკვე თურქებად იყვნენ ჩაწერილნი, ქართველთა უდიდესი ნაწილი მაჟორიტად. თუმცა, რამდენიმე სოფლის მცხოვრებთა იხსენიებენ არა, როგორც „ქართველ მაჟორიტად“, არამედ „ქართველად“. ეს იმას ნიშნავდა, რომ ისლამი არ ჰქონდათ მიღებული...

აქ დღეს, ყველა პატარა სოფელში დიდი ისლამური სალოცავებია და დროდადრო ალაშს ევადრება მოლა, ქვეყნიერების გადასარჩენად...

– „უეცრად ქართული მაყრული შემომესმა, – აგრძელებს დიმიტრი ბაქრაძე – და მართლაც, ზენდი-დელი ბეგი თურმე შავშეთელი ბეგის შვილზე ქორწინდებოდა და შავშეთიდან მოაცილებდა კარგა მორღილი მაყრონი“...

* * *

ამჟამად შავშეთელი, ართვინელი გურჯების ქორწილში ჩვენც დაგვპატიეს. ნეფე გახლდათ სერქან ალთინი, იგივე ლუკა ოქრუაშვილი. პატარძალი – იელდა სერქი- ალთუნაშვილი. სიძე არაერთგზის გვეუბნება, რომ უსაზღვროდ მაღლობელია სტუმრების გურჯისტანიდან... რომ შავშეთი საქართველოს ნაწილია და იმედი აქვს – ეს ნაწილი ოდესმე შეუერთდება მთელს...

თბილისიდან ჩასული მაყრონი, რომელიც ჩვენს უკვე მეგობარს – ლუკას საპატარძლოს სახლამდე უნდა მიჰყვას სიმღერ-სიმღერით, ფეხით მიუყვება გზას. ქართულ ხალხურ სიმღერებს მღერის ანსამბლ „სახიობის“ წევრები: მალხაზ ერქვანიძე, დავით აზნაურიშვილი, დავით ჭარხალაშვილი, დავით შუკაკიძე...

მაყრონის ფეხდაფეხ მიჰყვებიან ულამაზესი ახალგაზრდები საქართველოს ტურისტული რესურსების კვლევითი ცენტრიდან: ანა იმედაშვილი, ანა გელაშვილი, მალა კოდუაშვილი, მებურ გოზალიშვილი, თეო გიორგაძე, მაკო იმედაშვილი...

მაყრონის ასევე ახლავან საპატარძლოს ტელევიზიიდან ნინო ხოფერიძე და ზვიად მიქელაძე...

და აი, საპატარძლოს სახლს მივუახლოვდით. ქალი უნდა ჩამოვიყვანოთ. სახლის სახურავზე თოფმომარჯვებული კაცი ზის. ცნობილი ლოგიკით, როცა ამზის მსვლელობაში თოფი გამოჩნდება, აუცილებლად უნდა გაისროლოს. მართლაც, გავიდა არცთუ ცოტა დრო და ცერემონიების, პატარძლის „გამოსყიდვის“, მოლაპარაკებების შემდგომ წითელი რიდეით სახეადრჩამოფარებული, თეთრებში გამოწყობილი პატარძალი გამოიყვანეს და თოფმაც არაერთგზის დაიტყუა. ქართველთა მაყრონი კი მღეროდა პრეისტორიულ ქართულ მიწაზე და მათ მოსასმენად და სანახავად მთელი სოფელი გამოეფინა: ესალმებოდნენ და – კაი ხარ? – ეკითხებოდნენ თითოეულს („კაი ხარ“ – მათი კილოვანი ნიშნავს „კარგად ხარ?“, ხოლო „კარგად ვარ“ არის „კაი ვარ“).

მრავალმხრივ საინტერესოა თურქეთის გურჯების ქართული. მასში საუკუნეების მიღმა ჩამარხული ცნობიერება იკითხება და ბევრი ისეთი რამ, რაც ჩვენ დიდი ხანია დავივიწყეთ... მაგრამ მათაც, უცხო სახელმწიფოში დასახლებულთ, ძალაუნებური ასიმილაციის პერიოდში ბევრი დანაკარგი განიცადეს...

ჯერ კიდევ 1874 წელს წერდა ქართველი ისტორიკოსი: აქაური საქორწინო ჩვეულება ბევრ რამეში ჰგავს ქართულს. მაგალითად, წინასწარი მოლაპარაკება მშობლებს შორის, შუამავალის მეშვეობით, მზითვის პირობა და თვით მზითვე, ცერემონია, სიძე-პატარძლის სახელები ქორწილის დროს – ნეფე-დედოფალი, მაყრების სიმღერა, რომელსაც ამ სიტუაციაში ასრულებენ, მათი სიტყვები და კილო...

ეს ყველაფერი თითქმის იყო დღესაც, მაგრამ იყო სხვა: წრეში მოქცეული ადამიანების თურქულს მიმსგავსებული ცეკვა და ფულადი საჩუქრების გადაცემის თავისებური რიტუალი: დგას კაცი მიკროფონით და აცხადებს სტუმართა გვარებს. ნეფე-პატარძლის წინაშე ახლობელ-ნათესავთა გრძელი რიგია და თითოეული ფულის კუპირას ახალდაქორწინებულებს ტანსაცმელზე ქინძის-თავით ამაგრებს. ახალგაზრდა ნეფე-პატარძალი ამით გარკვეულ უხერხულობას გრძნობს, რაც სახეზე აწერიათ... სწორედ ამის მერე იწყება ხანგრძლივი როკვა დიდ წრეში გაერთიანებული მექორწილეების...

გურჯების ამ ქორწილში რამდენიმე განსხვავებული დეტალიც იყო: ქართული მაყრონის მიერ გადაცემული საჩუქარი – ჭედურობით დამზადებული „ვეფხისტყაოსანი“, ლამაზი ყანწები და მექორწილეთა გამამხიარულებელი, ქართველების მიერ მოწყობილი ფეიერვერკი – შავშეთის ღამეულ ცაზე ანთებული მაშხალები... იმ ღამეს სტუმრებიც და მასპინძლებიც ფიქრობდნენ, რომ არც ისე „შორია გურჯისტანამდე“...

სურათი: ასეთი იყო გურჯების ქორწილი...

ჩანართი: მუშაობდნენ ნინო სოფიკია და კახა შორია

მოთხოვნა ინტერესის გამოსახატავად

საქართველო

შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების მესამე პროექტი (SLRP III)
კრედიტის/სესხის № IBRD 8402-GE
პროექტის №: P148048

დავალების სახელწოდება: ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების, წინასწარი პროექტის, გარემოს და სოციალური მენეჯმენტის გეგმის და სატენდერო დოკუმენტაციის მომზადება შიდასახელმწიფოებრივი გზების მონაკვეთების პროექტირება-მშენებლობის კონტრაქტებისთვის.

კონტრაქტი/ RFP №: SLRP/III/CS/QCBS-07
საიდენტიფიკაციო №: SLRP/III PP, პუნქტი №30

საქართველომ მსოფლიო ბანკისგან მიიღო დაფინანსება შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების მესამე პროექტისთვის. აღნიშნული დაფინანსების გარკვეული ნაწილი გამოყენებული იქნება ხსენებული პროექტის ფარგლებში შესასყიდი საქონლის, სამუშაოების, საჭირო მომსახურებისა და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯების ასანაზღაურებლად, რაც საქართველოს მთავრობის თანადაფინანსებით მოხდება.

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეყნებო დაწესებულება – საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი იწვევს უფლებამოსილ საკონსულტაციო ფირმებს (კონსულტანტებს) ინტერესის გამოსახატად შემდეგი საკონსულტაციო მომსახურების გასაწევად: „ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების, წინასწარი პროექტის, გარემოს და სოციალური მენეჯმენტის გეგმის და სატენდერო დოკუმენტაციის მომზადება შიდასახელმწიფოებრივი გზების მონაკვეთების პროექტირება-მშენებლობის კონტრაქტებისთვის“.

დაინტერესებულმა კომპანიებმა უნდა წარმოადგინონ აღნიშნული მომსახურების გასაწევად საჭირო გამოცდილების დამადასტურებელი ინფორმაცია. ინტერესის გამოხატვა უნდა მოიცავდეს (მაგრამ არ არის შეზღუდული) შემდეგს: შესაბამისი გამოცდილება საპროექტო ღონისძიებებთან მიმართებაში, კორპორატიული პროფილი.

მოკლე სიაში შეყვანის კრიტერიუმებია:

- ზოგადი გამოცდილება საგზაო ინფრასტრუქტურულ პროექტებში;
- ანალოგიური გამოცდილება (ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების მომზადება მშენებლობა-პროექტირების საგზაო კონტრაქტებისთვის ბოლო 5 წლის განმავლობაში – კონტრაქტები დასრულებული 2010 წელს ან მას შემდეგ).

აღნიშნული დავალება მოიცავს ქვეს საგზაო მონაკვეთს საერთო სიგრძით 90 კმ საქართველოს სამ სხვადასხვა რეგიონში:

- მცხეთა-მთიანეთი;
- რაჭა-ლეჩხუმი;
- ქართლი;

საკონსულტაციო მომსახურების სავარაუდო ხანგრძლივობაა 7 თვე.

დაინტერესებულმა კონსულტანტებმა ყურადღება უნდა გაამახვილონ მსოფლიო ბანკის ინსტრუქციების – „მსოფლიო ბანკის სესხის ამღების მიერ კონსულტანტების შერჩევა და დაქირავება [რეკონსტრუქციისა და განვითარების საერთაშორისო ბანკის (IBRD) სესხის და განვითარების საერთაშორისო ასოციაციის (IDA) კრედიტებისა და გრანტების ფარგლებში]“ (2011 წლის იანვრის გამოცემა, „კონსულტანტების სახელმძღვანელო პრინციპები“) – 1.9 პარაგრაფზე, სადაც განსაზღვრულია მსოფლიო ბანკის პოლიტიკა ინტერესთა კონფლიქტის შესახებ. ამასთანავე, გთხოვთ გაითვალისწინოთ ქვემოთ მოცემული სპეციფიკური ინფორმაცია, რომელიც ეხება აღნიშნულ დავალებასთან დაკავშირებულ ინტერესთა კონფლიქტს: კონსულტანტი დავალებასთან მიმართებაში ანაზღაურებას მიიღებს მხოლოდ კონტრაქტში მითითებული პირობების შესაბამისად. დაუშვებელია კონსულტანტისა და მისი ფილიალების მონაწილეობა ისეთ საკონსულტაციო ან სხვა ღონისძიებებში, რომლებიც კონტრაქტის თანახმად დამკვეთთან ინტერესთა კონფლიქტს წარმოშობს. კონტრაქტი უნდა მოიცავდეს პირობებს, რომლითაც იზღუდება მომავალში კონსულტანტის მონაწილეობა სხვა მომსახურებებში, რომელიც გამოდინარეობს ან პირდაპირ კავშირშია ფირმის საკონსულტაციო მომსახურებებთან ინსტრუქციების 1.9 და 1.10 პარაგრაფებით გათვალისწინებული მოთხოვნების თანახმად.

კონსულტანტებს კვალიფიკაციის გაუმჯობესების მიზნით შეუძლიათ გაერთიანდნენ სხვა ფირმებთან ერთობლივი საწარმოს ან ქვე-კონსულტანტის სახით. გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ მსოფლიო ბანკისთვის მისაღები გაერთიანების ფორმაა ან ქვე-კონსულტანტი ან ერთობლივი საწარმო. წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში ნათლად უნდა იყოს მითითებული ასოციაციის სახე. ქვე-კონსულტანტების გამოცდილება არ იქნება გათვალისწინებული კომპანიის კორპორატიული გამოცდილების შეფასების დროს. დავალების შესაბამისი პროექტების განხორციელების გამოცდილება წარმოდგენილ უნდა იქნას №1 ფორმის სახით, რომელიც განთავსებულია საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ-გვერდზე www.georoad.ge შემდეგ ბმულზე:

<http://www.georoad.ge/?lang=geo&act=tenders&func=menu&uid=1391090819>

კონსულტანტების მიერ წარმოდგენილი ინტერესის გამოხატვა არ უნდა აღემატებოდეს 30 გვერდს. დანართის სახით შესაძლებელია კომპანიის ბროშურის წარმოდგენა, რაზეც გვერდების რაოდენობის შეზღუდვა არ ვრცელდება.

კონსულტანტის შერჩევა მოხდება კონსულტანტის კვალიფიკაციისა და ღირებულების შერჩევის მეთოდით მსოფლიო ბანკის სახელმძღვანელოში განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად: მსოფლიო ბანკის სესხის ამღების მიერ კონსულტანტის შერჩევა და დაქირავება (2011 წლის იანვრის გამოცემა).

ინტერესის გამოხატვის ელექტრონული ან ბეჭდური ვერსია წარმოდგენილი უნდა იქნას ქვემოთ მითითებულ მისამართზე არაუგვიანეს 2015 წლის 10 ივლისის, 15:00 საათისა.

სახელი: ვახტანგ რაზმაძე

თანამდებობა: საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეყნებო დაწესებულება – საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის საერთაშორისო პროექტების სამმართველოს უფროსი

მისამართი: აღ.ყაზბეგის გამზირი №12, თბილისი, 0160, საქართველო

ტელ: +995 322 37-05-08 დამ. 218

ფაქსი: +995 322 31-30-34

ელ.ფოსტა: info@georoad.ge

ვებ-გვერდი: www.georoad.ge

REQUEST FOR EXPRESSIONS OF INTEREST

Georgia

Third Secondary and Local Roads Project (SLRP/III)

Credit/Loan No: IBRD 8402-GE

Project No. P148048

Assignment Title: Provision of Feasibility Study, Preliminary Design, Environmental and Social Management Plan and Bidding Documents for Design-and-Build Contracts for Secondary Road Sections.

Contract/RFP No: SLRP/III/CS/QCBS-07

Reference No. SLRP/III PP, Item No.30

Georgia has received financing from the World Bank towards the cost of the Third Secondary and Local Roads Project and intends to apply part of the proceeds to payments for goods, works, and related services and consulting services to be procured under this project, which will be jointly financed by the Government of Georgia.

The Roads Department of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia (RDMRDI) now invites eligible consultants to express their interest in providing the following services: “Provision of Feasibility Study, Preliminary Design, Environmental and Social Management Plan and Bidding Documents for Design-and-Build Contracts for Secondary Road Sections.”

Interested companies shall provide information demonstrating that they have the necessary experience to perform the aforesaid services. Expressions of interest should cover, but not limited to: Experience relevant to the project activities, key staff resources and qualification, corporate profile.

The shortlisting criteria are:

- General experience in road infrastructure projects;
- Similar experience (i.e. preparation of Feasibility Study for Roads Design and Build Contracts during last 5 years – assignments completed in and/or after 2010).

The assignment will cover approximately six road sections with total length of 90km in three different regions of Georgia, as follows:

- Mtskheta-Mtianeti;
- Racha-Lechkhumi;
- Kartli;

Estimated duration of assignment is 7 months.

The attention of interested Consultants is drawn to paragraph 1.9 of the World Bank’s *Guidelines: Selection and Employment of Consultants [under IBRD Loans and IDA Credits & Grants] by World Bank Borrowers*, January 2011 (“Consultant Guidelines”), setting forth the World Bank’s policy on conflict of interest. In addition, please refer to the following specific information on conflict of interest related to this assignment: The consultant shall not receive any remuneration in connection with the assignment except as provided in the contract. The consultant and its affiliates shall not engage in consulting or other activities that conflict with the interest of the client under the contract. The contract shall include provisions limiting future engagement of the consultant for other services resulting from or directly related to the firm’s consulting services in accordance with the requirements of paragraphs 1.9 and 1.10 of the Guidelines.

Consultants may form an association (*Please take into account that form of association acceptable for the World Bank is either sub-consultancy or Joint-Venture and submission must clearly indicate the nature of the association*) to enhance their qualifications. The experience of sub-consultants will not be taken into account while evaluating the corporate experience of the company. Experience in the projects relevant to the assignment should be submitted in the Form N1 uploaded at Roads Department website on www.georoad.ge on the following link:

<http://www.georoad.ge/?lang=geo&act=tenders&func=menu&uid=1391090819>

The consultants are strongly advised to limit their Expression of Interest to 30 pages. Company brochures may be included as an Annex, and will not be affected by the limit of 30 pages.

A consultant will be selected in accordance with the “Consultant’s Qualification Selection” procedures set out in World Bank’s *Guidelines: Selection and Employment of Consultants [under IBRD Loans and IDA Credits & Grants] by World Bank Borrowers*, January 2011 (“Consultant Guidelines”).

Expressions of Interest electronically or in printed materials must be delivered to the address below not later than July 10, 2015, 15:00 hours.

Name: Vakhtang Razmadze

Position: Head of Foreign Projects Division of Roads Department

Of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia

Address: 12 Al. Kazbegi Avenue, Tbilisi, 0160, Georgia

Tel: +995-322-37-05-08 ext. 218

Fax: +995-322-31-30-34

Email: info@georoad.ge

Web Site: www.georoad.ge

© პოეზია

ჩვენმა მწარე დრომ მათქმევინა...

სხვა სამართველო საღ არი?

აფსუს, დიდგორში აზარასხმული
დიდი მეფე და სარდალი,
დღეს კი დიღომში თავზრუდასხმული
სხვა საქართველო სად არი?

აფხაზეთს დარჩა სიმწრით გაზრდილი,
რამდენი ბიჭის სამარი,
ცნემლად დაღვრილი, პატივყარილი
სხვა საქართველო სად არი?

ერთ დროს სამოთხედ გადაქცეული,
ღმერთის წილხვედრი მთა-მარი,
დღეს დამშეული და დაქცეული
სხვა საქართველო სად არი?

სიყვარულისთვის სულ გახიდილი,
მოყვასი შეუსადარი,
დღეს რჯულდაცლილი, სულგაყიდილი
სხვა საქართველო სად არი?

ყალყზე შემდგარი კვლავაც მენახო,
ცეცხლად ააღდეს დადარი,
მეც ძალმოსილმა ისევ შევძახო,
სხვა საქართველო სად არი?

აფსუს, დიდგორში აზარასხმული,
დიდი მეფე და სარდალი,
დღეს კი დიღომში თავზრუდასხმული
სხვა საქართველო სად არი?!

გაიღვიძეთ!

გაიღვიძეთ, დებო, ძმებო,
შიში ნუ გაქვთ ღამის.
ეს ქვეყანა, საოცნებო,
შემოგვადნა ღამის.

ხმა გაიღეთ, ერო, მერო,
ნუკი სხედხართ ჭურში.
გააზახეს საქართველო,
ჩააფურთხეს სულში.

თუ ზოგ-ზოგი ძველებურად
მიაშურებთ სოროს,
ანთუ ისევ თქვენებურად
სულს მიჰყიდით სოროსს,

კვლავ შევძახებთ: ხალხო, კმარა,
მოიკრიბეთ გონი,
გაიღვიძეთ, ის კი არა,
დაგვიანდა, მგონი!

* * *
ამ ქაოსში რა მოგველის, ვინ იყის,
გული მიგრძნობს,
საავკაცოდ დაბინდა,
არა, არ მწამს სოროსელთა თბილისი,
დალესელთა საქართველო არ მინდა.

ჩალად ფასობს კაცობა და სინდისი,
გასაყიდი დარჩა მარტო მთაწმინდა,
ეს არ არის ჩემი დედა თბილისი,
მე ასეთი საქართველო არ მინდა!

* * *
ღმერთო, ჩემს ხალხს
ნუ დატოვებ უპატრონოს,
ნუ დატოვებ

უჭმელ-უსმელს, უეჭიმოს,
ნეტა ვინმემ
ნაცმანდასაც უპატრონოს,
ნეტა ვინმემ
ცნობილ გიჟსაც „უეჭიმოს“.

* * *
თუ რაც კარგი გვაქვს, უკვე სხვისია,
რამ დაგვიკარგა ჭკუა-გონება?
ფურთხის კი არა, მეტის ღირსია,
ამ „ნაძრახ ყოფას“ ვინც ემონება!

* * *
მითხარ, ვინ არის შენი ძმაკაცი,
ან შენი კერპი, შენი ღმერთკაცი,
მერე მე გეტყვი, ვინ ხარ, რა კაცი,
ანდა კაცი ხარ, თუ არაკაცი!

* * *
რამ დაგაგლახა ხალხო, ქართველო,
განა ეს იყო შენი მისია?
მართალი უთქვამთ, ეს საქართველო
ლაფის კი არა, მეტის ღირსია!

„მოყვარესა მტკრსა გუფრთხი“

უბედურება ჩვენი ის არი,
მოყვარე მტერი ჩვენი ვინც არი,
ვინც არი ჩვენგან დასამიწარი,
ღამის გაგვიხდეს დასაფიცარი!

„რა ვაკეთოთ?“

ჩვენდა ჭირად ამ საქმიდან
არაფერი არ გამოვა,
პრეზიდენტი სასახლიდან
ამბობენ, რომ არ გამოვა...

* * *
თუ არ დადგა ერთად ერი,
არ გამოვა არაფერი!

არ მომანატროს

სიყვარულისთვის მუდამ მეცალა,
ეს ნიჭი დამყვა ზედალ.
მინც სამშობლოს ტრფომა მეცალა,
სხვა სიყვარულზე მეტად.
გულისტკივილი მეგრი მინახავს,
მეგრი ძირმწარეც შევსვი
და რაც სიცოცხლის ხალისს მინახავს,
სიმღერაა და ლექსი.
არც მეგობართა სითბო მკლემია,
არც ეშხი ღამაჲ ქალთა,
მაგრამ იყო დრო, მომნატრებია
ჩემი მთაწმინდის კალთა.
თუ ის დრო მორჩა, რა ხდება ამ დროს,
რად ვევედრები ღმერთსა,
ალარ გამწიროს, არ მომანატროს
ქართული მზე და ზეცა.

გვახსოვდეს!

თუ ვერ ვიგუებთ, ვერ შევიფერებთ,
კარგი შვილები რად გვეზადება?
ვაჟა-ფშაველა

ფაშიზმისაგან მსოფლიოს მხსნელი,
ანუ მსოფლიოს გადამრჩენელი,
სიმბოლო მშვიდობის, წინსვლისა,
გვახსოვდეს, როგორც დიდი
მმართველი,
დიდი სარდალი, დიდი ქართველი,
„თუნდ ზღვა ემართოს სისხლისა“!

გურამ ჭავჭავაძე
07.05..15.

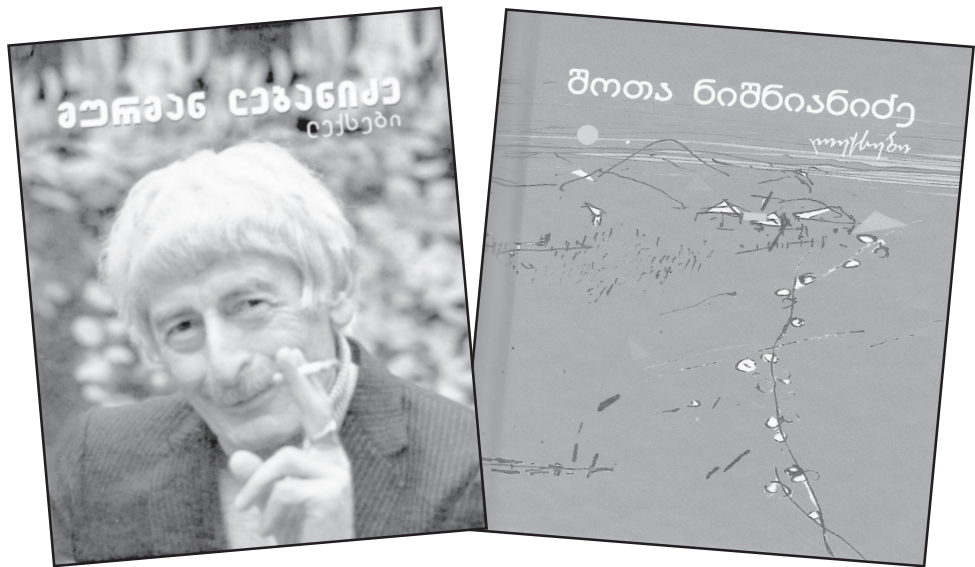
გულის ჯიბით სატარებელი წიგნები

მწერალ გურამ დოჩანაშვილს დავე-
სესხები, დიდჯიბეებიან ტანსაცმელს
რომ ამჯობინებს ლიტერატურაზე თავ-
გადაკლული ფოტოგრაფი კეჟერაძე,
რათა ყველა ზომის წიგნები მოათავსოს.
ბატონმა შოთა კობიაშვილმა თავისი შე-
სანიშნავი პროექტით გულის ჯიბით სა-
ტარებელი წიგნები შემოგვთავაზა და
საქართველოს ილია ჭავჭავაძის
სახელობის მწიგნობართა ასოციაციის
(პრეზიდენტი ლია ნადარეიშვილი) ეგი-
დით უკვე წლებია მკითხველს ანებივ-
რებს ქართული ლიტერატურის შედეგ-
რებით. ამჯერად წიგნის თაროს ორი
ქართველი პოეტის რჩეულიც შეემატა
— მურმან ლებანიძის (შემდგენელი ზოია
ცხადაია) და შოთა ნიშნიანის (შემდ-

გენელი გურამ ბენაშვილი) ლექსები. ეს
პანაწკინტელა წიგნები, რომლებიც შპს
„ფავორიტი სტილში“ დაიბეჭდა ქალბა-
ტონმა სოფიო ებრაღიძემ და ბატონმა
გიორგი წერეთელმა მხატვრულად გა-
აფორმეს.

წიგნის მოყვარულებს თავს არ შე-
ვანყენ და ვგონებ, ზედმეტიც იქნება ამ
ორი დიდი პოეტის შემოქმედებაზე სა-
უბარი, მაგრამ დაინტერესებულ მკი-
თხველს კი შევახსენებ, რომ ორივე რჩე-
ულში თავმოყრილია ყველასათვის
ცნობილი და გათავისებული ლექსები,
რაც თავისთავად დიდი საჩუქარია ქარ-
თველი მკითხველისთვის.

ავთანდილ გამაური

© კახელები ლიონში

ჩვენს კულტურას საფრანგეთში წარმოადგენენ

ივნისის შუა რიცხვებიდან კახეთის რე-
გიონი საფრანგეთში გამართულ გამოფენა-
ზე საკუთარ კულტურულ შესაძლებლო-
ბებს წარმოაჩენს.

ქალაქ ლიონში დაგეგმილ ორდღიან
გამოფენას, სადაც 70 ქვეყანა იქნება
წარმოდგენილი, ადგილობრივი ხელი-
სუფლების მიწვევით კახეთის გუბერნა-
ტორი ირაკლი შიოლაშვილი დაესწრე-
ბა. ღონისძიება პრესტიჟულია, ის ლი-
ონის მერის მიერ არის დაფუძნებული.
კახეთის გუბერნატორი ირაკლი ში-
ოლაშვილი მიიჩნევს, რომ გამოფენა
კახური პროდუქციის პოპულარიზაცი-
ას, რეგიონში ტურისტულ ნაკადის
ზრდას შეუწყობს ხელს. ვაშლოვანისა
და ლავოდხის ნაკრძალით არაერთი
უცხოელი ტურისტი მოხიბლულა.
„ძალიან მნიშვნელოვანი ვიზიტი იქ-
ნება. ხუთი უწყება მიდის საქართველო-
დან: კულტურის სამინისტრო, ღვინის

ეროვნული სააგენტო, სოფლის მეურ-
ნეობის სამინისტრო, ტურიზმის დეპარ-
ტამენტი და კახეთის გუბერნია. სამი-
ნისტროები ღვინის, ჩურჩხელების, ფარ-
დაგების, თიხის, თექისა და ზოგადად
კახური კულტურის წარმომჩენა-პოპუ-
ლარიზაციაზე იზრუნებენ. ტურიზმის
დეპარტამენტი კი ბროშურებს დაარი-
გებს, მაქსიმალურად ვეცდებით, რომ
კახური კულტურა შორს გავიტანოთ, —
აღნიშნა ირაკლი შიოლაშვილმა.

კახეთის რამდენიმე ქალაქი იონის დე-
პარტამენტთან დამეგობრებულია, რაც
ორმხრივ თანამშრომლობას გუ-
ლისხმობს.

პარიზში გაიმართება ვახშამი სენატო-
რებსა და ბიზნესასოციაციებთან, სადაც
კახეთის რეგიონის ეკონომიკური პო-
ტენციალი და ინვესტიციების მოზიდ-
ვის შესაძლებლობები განიხილება.

ნანა ჭიჭინაძე

ისით თუ არა, რომ...

● როცა 1933 წელს გიორგი წერე-
თელი ლენინგრადიდან თბილისში
დაბრუნდა, მისმა მასწავლებელმა, რუ-
სეთში არაბისტიკის ფუძემდებელმა
იგნატი კრაჩოვსკიმ გულდაწყევით
თქვა: არაბისტიკის ცენტრმა ლენინ-
გრადიდან თბილისში გადაინაცვლა.

● წმინდა შუშანიკი მონაშენბრივ
გზას დაადგა, მაგრამ ძაძების ზემო-
დან სიცოცხლის ბოლომდე ანტიოქიის
პალეოპარტი (სადეოფოლო მანტია)
ემოსა.

● ნიკოლოზ შენგელაია რუსთა-
ველის პროსპექტზე ხეზე ასული თა-
ვის ფუტურისტულ ლექსებს კითხუ-
ლობდა, როდესაც კოტე მარჯანიშ-
ვილმა შეამჩნია და თავისთან კინოში
სამუშაოდ წაიყვანა.

● 1993 წლის 27 სექტემბერს, რო-
დესაც რუსეთის მხარდაჭერით აფხა-

ზეთის სეპარატისტულმა ძალებმა სო-
ხუმი აიღეს, ჟიული შარტავამ ქალა-
ქი არ დატოვა. იმავე დღეს ის წამე-
ბით მოკლეს.

● 1960 წელს იერუსალიმის ჯვრის
მონასტერში ექსპედიციისას ბერძენ
არქიმანდრიტს, რომელიც სამ ქართ-
ველ მეცნიერს — აკაკი შანიძეს, ირაკ-
ლი აბაშიძესა და გიორგი წერეთელს
რუსთაველის ფრესკის მოძიებისას
ხელს უშლიდა, აკაკი შანიძემ „არქი-
ბანდიტი“ შეარქვა.

● 1974 წელს მიხეილ შავიშვილის
თაოსნობით საქართველოში ჩამოყა-
ლიბდა ბავშვთა პირველი ფოლკლო-
რული ანსამბლი „კრიმანჭული“.

● დიმიტრი ყიფიანის გარდაცვა-
ლებაზე აკაკი წერეთელმა თქვა: „ის
ტვინი, რომელიც საქართველოზე ჰფიქ-
რობდა, თავზე გადაანთხიეს და იმ
გულზე, რომელიც სამშობლოსათვის
სძგერდა, ცივი ხელები დააკრეფინეს!“

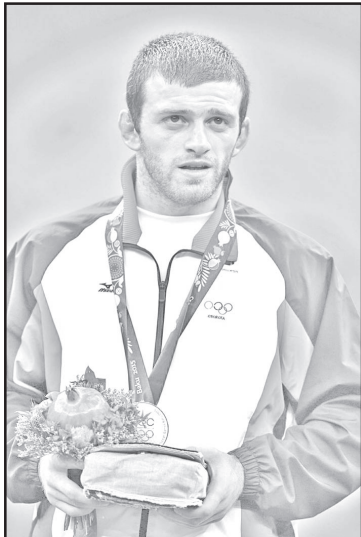
წყარო: „tatatutuli.wordpress.com“

გაქო — 2015

ეპროკული თამაშები

ქილაოგა
„თავისუფლების“ დღეები
გაქოუი

ორი „ვერცხლი“ და სამი „ბრინჯაო“ — ასეთი შედეგით დაასრულეს ასპარეზობა პირველ ევროპულ თამაშებზე ჩვენმა თავისუფალი სტილით მოჭიდავეებმა ოლიმპიური ჩემპიონის რევაზ მინდორაშვილის ხელმძღვანელობით. როგორც გაუწყეთ, კვარცხლბეკზე ჯერ

ელიზბარ ოდიკაძე (97 კგ, მეორე ადგილი) და ჯუმბერ ყველაშვილი (74, მესამე ადგილი) ავიდნენ, შემდეგ მათს მაგალითს ბექა ლომთაძემ (61), ალექსანდრე ამინაშვილმა (86) და გენო პეტრიაშვილმა (125) მიბადეს. განსაკუთრებით საკართველოს ორგზის ჩემპიონმა ალექსანდრე ამინაშვილმა (86 კგ) იყოჩაღა. პირველივე ორთაბრძოლისას რუმინელმა სტეფან გეორგიტამ მას თავი ჩაარტყა, რის შედეგადაც ქართველმა ფალავანმა ბევრი სისხლი დაკარგა, თავზე 4 ნაკერიც დაადეს და მთელი ტურნირი გადაბნეულმა იქცა. რუმინელის (80) შემდეგ უკრაინელი დმიტრო როშნიაკი (81) და სომხეთის სახელით მოჭიდავე დალესტნელი მუსა მურთაზალიევი (41) დაამარცხა. ნახევარფინალი მოლოდინს ვერცხლებთან დათმო (3:4), მესამე ადგილისთვის პაექრობაში კი უნგრელ იშტვან ვერებს (3:2) აჯობა.

ქართველ ფალავანთაგან მეორე ვერცხლის მედალი ბექა ლომთაძემ მოიპოვა: ჯერ უკრაინელი ევროპის ჩემპიონატის მესამე პრიზიორი ვასილი შუტარი დაამარცხა (12:1), მერე რუმინელი ივან გუიდეა (10:8) და ბულგარელი მსოფლიოს ჩემპიონი რადოსლავ ველიკოვი (10:0) ჩამოიშორა გზიდან. რუს ალექსანდრ ბოგომაევიდან პაექრობისას არბიტრებს მეტი ობიექტურობა რომ გამოეჩინათ, იქნებ კვარ-

ცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზეც ასულიყო, მაგრამ ბექა ჩრდილოელ მეზობელთან საბოლოოდ 8:13 დამარცხდა და მეორე ადგილს დასჯერდა.

მესამე ადგილზე გავიდა მძიმეწონოსანი გენო პეტრიაშვილი: ქართველმა ფალავანმა მაკედონიელ ბობან დანოვსა (11:0) და უკრაინელ ევროპის პრიზიორ ოლექსანდრ ხოციანოვსკის (10:0) სძლია, ნახევარფინალი ბელარუს მსოფლიოს ჩემპიონ ალექსეი შემაროვთან წააგო, „ბრინჯაოსთვის“ პაექრობაში კი სომხეთის სახელით მოასპარეზე ლევან ბერიანიძე (5:0) დაჯაზნა.

წყალსპობა

მე-17 ადგილს დასჯერდა

ძარტველი წყალმტომელთაგან ევროპულ თამაშებში მხოლოდ 17 წლის თამარ სიჭინავამ იასპარეზა. შეჯიბრებაში სულ 24 მონაწილე ჩაება მედლებისთვის ბრძოლაში. მაღალი შედეგის მაძიებლები მხოლოდ 10-მეტრიანი კოშკურიდან ხტომებს ირჩევდნენ, დანარჩენები — შერევით. ქართველმა სპორტსმენმა 10-მეტრიანიდან სამი, 7-იანიდან კი ხუთი ნახტომი შეასრულა და საბოლოოდ 320 ქულით მე-17 ადგილზე აღმოჩნდა. საკვალიფიკაციო ეტაპის გამარჯვებულმა იულია ტიმოშინინამ (რუსეთი) რვავე ნახტომი 10-მეტრიანიდან შეასრულა და 420,90 ქულა მოაგროვა.

კრივი

თითო მოგება და მარცხი

ბაბოს რინგზე უკვე რვა ქართველმა მოსინჯა ძალები. მათგან ოთხმა მოიგო და ამდენივე შეჯიბრებას გამოეთიშა. ექვსი ჩვენებურის გამოსვლაზე უკვე გაუწყეთ. რაც შეეხება დანარჩენ ორს, ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორმა, მძიმეწონოსანმა ((91) მიხეილ ბახტიძემ სტარტზე უკრაინელ ვლადისლავ სირენკოს აჯობა, თანაც ისე, რომ მესამე რაუნდის მინუტურულს უკრაინელს ექიმის დახმარება დასჭირდა. ქართველი მოკრივე მომდევნო წრეში გავიდა, სადაც აზერბაიჯანელ მაჰმად მეჯიდოვს დაუპირისპირდება.

75 კილოგრამ წონით კატეგორიაში ბადრი ხარძიანი (75 კგ) ბელარუს ვიტალი ბანდარენკასთან დამარცხდა და მაყურებლებში გადაინაცვლა.

ლემსო ცინცაძე

ფახუბრთი

კოპა ამერიკის C ჯგუფში ოთხხელისუფლებიანობაა

2015 წლის კოპა ამერიკის გათამაშებაზე მეორე ტური პერუსა და ვენესუელის დაპირისპირებით დასრულდა. რიკარდო გარეკას შეგირდებმა მონინალმდეგ ანგარიშით 1:0 დაამარცხეს და მეოთხედფინალში გასვლის იმედი დაიტოვეს.

მატჩის პირველ ნახევარში „ფულემის“ მცველი ფერნანდო ამორეიეტა მსაჯმა გააძევა და ვენესუელა მძიმე მდგომარეობაში ჩავარდა. შეხვედრის ერთადერთი გოლი პერუელთა კაპიტანმა, „ბაიერნის“ ვეტერანმა თავდამსხმელმა კლაუდიო პიზარომ 72-ე წუთზე გაიტანა. მატჩის საუკეთესო ფეხბურთელად პაოლო გერერო დაასახელეს.

აღნიშნული გამარჯვებით პერუს C ჯგუფში 3 ქულა აქვს, ისევე როგორც ბრაზილიას, ვენესუ-

ელას და კოლუმბიას. მეოთხედფინალისტების ვინაობა აღნიშნული ჯგუფიდან ბოლო ტურში

გაირკვევა. კოლუმბია პერუს დაუპირისპირდება, ხოლო ბრაზილია დისკვალიფიცირებული ნეიმარის გარეშე ვენესუელასთან გაარკვევს ურთიერთობას.

გიორგი შოთაძე

ჭადრაკი

მსოფლიოს ჩემპიონი პრეზიდენტი ანდრეი კოსჩენკო

სენსაციით დაიწყო და ასევე გრძელდება ვაჟ მოჭადრაკეთა შორის მსოფლიოს არაოფიციალური ჩემპიონატი, რომელსაც ნორვეგიის ქალაქი სტავანგერი მასპინძლობს. იმას, რაც ნორვეგიაში ხდება, ჭადრაკის მოყვარულები და სპეციალისტებიც კი ძნელად გაიხსენებენ. მსოფლიოს მოქმედ ჩემპიონ მაგნუს კარლსენს სამი ტურის შემდეგ მხოლოდ ნახევარი ქულა აქვს და ასპარეზობის 10 მონაწილეს შორის ბოლო მე-10 ადგილი უკავია. ტოპალოვთან და კარუანასთან წაგების მერე კარლსენმა მესამე ტურში ვერც გირის დამარცხება მოახერხა, მაგრამ წინა

პარტიებისაგან განსხვავებით არ წაუგია და ყაიმი გააკეთა.

მეოთხე ტურში კარლსენის მეტოქე ანანდი იქნება, რომელიც დაუმარცხებლად ასპარეზობს, სამი ტურის შემდეგ სამი ყაიმი 1.5 ქულა აქვს და მეოთხე-მეექვსე ადგილებს ინანილებს.

ტურნირზე ორხელისუფლებიანობაა. ასპარეზობას 2.5-2.5 ქულით ტოპალოვი და ნაკამურა ლიდერობენ. ამ უკანასკნელმა მესამე ტურში თეთრებით კარუანას მოუგო, ხოლო ტოპალოვმა შავებით ვაშიე-ლაგრავეი დაამარცხა.

კოპა კოპახიძე

ცხენოსნობა

ორჯარივე მეორე იყო

ძარტველი მხედარი დიმიტრი ჩიტრეკაშვილი, რომელიც კარგა ხანია ამერიკის შეერთებულ შტატებში იმყოფება, იქვე ვარჯიშობს და იქაურ შეჯიბრებებშიც აქტიურად მონაწილეობს. შარშანდელი სეზონი მისთვის წარმატებული იყო. ეტყობა, რომ წლეულსაც არ აპირებს პოზიციების დათმობას — ივნისში ორჯერ იასპარეზა ამერიკის ლია ჩემპიონატის ეტაპებზე ცხენოსნობის ოლიმპიურ სახეობა კონკურში (დაბრკოლებათა გადალახვა). წლევიანდელი ორივე სტარტი ილბლიანი გამოდგა — მეორე საპრიზო ადგილები დაიკავა. დიმიტრი და მისი ბედაური ასლა ასალი სეზონის უფრო მნიშვნელოვანი შეჯიბრებებისთვის ემზადებიან და, იმედი, ქომაგებს იმედებს არ გაუცრუებენ.

ლაზა დიდა

რიოს თამაშების ქულებიც

ახლა, როდესაც 2016 წლის ოლიმპიურ თამაშებამდე სულ უფრო ნაკლები დრო რჩება, რიოს საგზურის მოსაპოვებლად ყოველ შეჯიბრებას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. სწორედ მომავალი ოლიმპიადისა და მსოფლიოს თასის ფინალური ეტაპის სალიცენზიო ქულები თამაშდებოდა თბილისის ლიის იმოდროზე, სადაც ორ დღეს გრძელდებოდა მსოფლიოს თასის ეტაპი „კავკასიის ლიგა“ ცხენოსნობის ოლიმპიურ სახეობა დაბრკოლებათა გადალახვაში. ქართველთაგან ერთად შეჯიბრებაში აზერბაიჯანელი მხედრებიც მონაწილეობდნენ. ასპარეზობას საერთაშორისო ფედერაციიდან მოვლინებული არბიტრები სჯიდნენ. დაძაბული პაექრობების შემდეგ საპრიზო ადგილები ასე განაწილდა:

კონკურსი 1. 1. დავით დუნდუა.

თამაზ პატარაია

ინტერნეტიდან

ლული ფერნანდესის მორიბი დანაშაულები

ალბათ გასოვთ, ადრე ვწერდით ცნობილ არგენტინელ მოდელსა და „ალბისელსტეს“ დიდ ქომაგზე ლული ფერნანდესზე, რომელმაც არგენტინის საფეხბურთო ნაკრებს სიყვარული და ერთგულება არაერთხელ დაუმტკიცა და ამის დასტურად არც მკერდის ამოყრა და ტიტლიკანობა დაუზარებია.

ამჟამად ლული, რა თქმა უნდა, თავითა და ფეხებით კოპა ამერიკის გათამაშებაზეა გადართული და დიდი იმედი აქვს, რომ ყოველთვის ძლიერი, მაგრამ მუდამ ბედოვლათი არგენტინის ნაკრები ამჯერად მაინც იპირველებს საკუთარ, სამხრეთ ამერიკის კონტინენტზე, რაც სულაც არაა ადვილი საქმე.

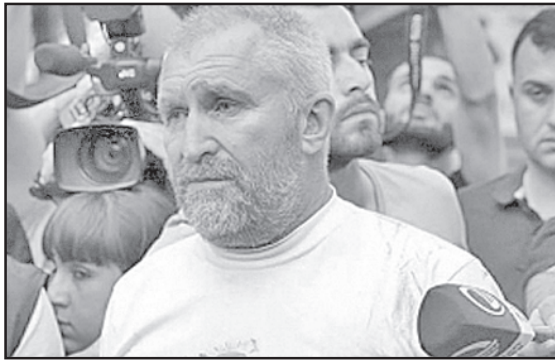
ლული ფერნანდესი ტრადიციულად სიურპრიზებს ჰპირდება არგენტინის ნაკრების ფეხბურთელებსა და ქომაგებს. თუკი მარტინოს შეგირდებმა შეძლეს და კოპა ამერიკაზე იჩემპიონეს, ლული ფერნანდესი არგენტინაში დაბრუნებულ ნაკრებსა და ქომაგებს აეროპორტში დედიშობილა დახვდება და მკერდს ისე აათამაშებს, როგორც ბედოვლათი ათამაშებს ადამიანს.

როსტომ რაჭველიშვილი

⊙ აზროტი ტყუილი

რა „ჯავშანი“ აქვს ზურაბ გურიელიძეს და რაგომ არ უნდა დაისაჯონ სხვა ჩინოვნიკებიც?!

საზოგადოებაში შოკიდან ჯერ კიდევ არ გამოსულია — ღვარცხოვით მოვარდნილ საშინელებას გუშინ კიდევ ერთი მსხვერპლი დაემატა — ჩვენი თანამოქალაქე თბილისის ზოოპარკის ბინადარი, ჩაკეტილი სივრცეში „მოყუჩებულმა“ ვეფხვმა დაგლიჯა!

აღნიშნულ ტრაგედიაზე პასუხისმგებლობა ზოოპარკის მოქმედმა დირექტორმა ზურაბ გურიელიძემ საკუთარ თავზე აიღო. საქმე ეხება მის ოთხი დღის წინანდელ განცხადებას (რომელიც ლარბაშიშვილმა და ჯანელიძემაც გაიმეორეს), რომ ზოოპარკის ბინადრები ან განეიტრალებულია, ან დისლოკაციის ადგილს დაუბრუნდნენ და დედაქალაქში მტაცებელი ცხოველების თავდასხმის საშიშროება არ არსებობს!

ის, რომ ბატონი გურიელიძე თავისი საქმის გულშემატკივარი და პროფესიონალია (როგორც ამას ხშირად უსცამენ ხაზს), არ არის საკმარისი, იგი საკუთარ პასუხისმგებლობას გაეცეს — მიუხედავად იმისა, მან ეს განცხადება ზეწოლით გააკეთა თუ უნებლიე შეცდომა მოუვიდა...

არც ის არის ნორმალური, როცა „რუსთავი-2“-ის ეთერში სტუმრობისას შსს-ს ქვედანაყოფებს „პირს წმენდ“ და საზოგადოებას ატყუებ, რომ „შამბას“ და ზოოპარკის სხვა ბინადრების დახოცვა იძულებითი ღონისძიება იყო.

სინამდვილეში კი პირიქით ყოფილა, რასაც მისი ახლოებული, მწერალი ქეთი ტორიოტაძე ურემი რომ გადარწმუნდა, მერე გვიყვება.

ქალბატონი ქეთი იბრძვის ზურაბ გურიელიძის სიტყვებს, ზურაბ „იმ ახვრებმა“ ცხოველებს დამიზნებით მაშინ ესროლეს, როცა ისინი

დაბმული და უწყინარ მდგომარეობაში იყვნენ!..

ზოოპარკის დირექტორი ახლა თურმე წუხს იმაზე, რომ ტელეეთერიდან „მთელი საქართველო მოატყუა!“

როგორც წესი, უარყოფითი ემოციები დაცხრება და ქვეყანაც დაწყნარდება, მაგრამ აუცილებლად უნდა გაეცეს პასუხი ლოგიკურად გაჩენილ კითხვებს:

1. რატომ „მონშინდა პირი“ ჩინოვნიკებს ზოოპარკის დირექტორმა, თუ დარწმუნებული იყო იმაში, რომ ცხოველები „უწყინარ“

ობა გარკვეული იყო, თუ რამდენიმე მტაცებელი ცხოველის ადგილსამყოფელი დაუდგენელი ყოფილა?

3. შემთხვევით ხომ არ ჰყავდათ ზოოპარკში ენ. „ლევი“ ცხოველები, რომლის გადამალვა სტიქიამაც ვერ შეძლო, ან იქნებ სათვალავი აერიათ?!

4. როგორ მოხდა ჩაკეტილი სივრცეში ზოოპარკის ვეფხვი, რომელმაც ადამიანის სიცოცხლე შეინიარა?!

სწორი არ იქნება პასუხისმგებლობა მარტო ზოოპარკის დირექ-

ტის სამსახური და არსებობს მთავრობის საგანგებო შტაბი, რომელსაც თავად პრემიერ-მინისტრი ხელმძღვანელობს და რომელსაც სტიქიური უბედურებით გამოწვეული ზარალის აღრიცხვა და დედაქალაქის ჩვეულ კალაპოტში ჩაყენება ევალება. ამაში, ბუნებრივია, მოსახლეობის უსაფრთხოების დაცვაც იგულისხმება! არ მისმის გურიელიძის დაცვის მოტივით სახელმწიფო კანცლარიასთან გაბარებული აქციის არსი — რატომ არ შეიძლება მისი დაბრუნება პროკურატურაში დაპითხვაზე, თუნდაც მონაწილეობის სახით, რომ საკუთარი განცხადებით ხელი შეუწყოს მონაწილეობის არასწორად ინფორმირებას, რასაც დამატებითი მსხვერპლი მოჰყავს?!

გურიელიძის პროფესიონალიზმი ან თუნდაც მისი მხრიდან ცრემლების ღვარღვარი არ უნდა იყოს ჯავშანი ზოგადად მისი პიროვნების ხელშეუხებლობისთვის. თუმცა, კიდევ ვიმეორებ, განტყუების ვაცად მარტო ზოოპარკის დირექტორი არ უნდა იქცეს — პასუხისმგებლობა თანაბრად უნდა გადანაწილდეს სხვა ჩინოვნიკებმაც, ვინც ამ პროცესებში თანამდებობრივად არიან ჩართულნი.

რაც ყველაზე ნიშანდობლივია, ემოციური და დაუფიქრებელი ნაბიჯებით არ უნდა გავაფრთხილოთ ის დადებითი მუხტი, რაც გაჭირვებაში ერთად დგომამ, განსაკუთრებით ახალგაზრდების შეუპოვრობამ გვაგრძნობინა!

მითუმეტეს, პროცესები პოლიტიკურ შოუში არ უნდა გადაიზარდოს!

ანდრია ლისაშვილი

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა მწუხარებას გამოთქვამს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის თანაშემწის მერაბ დგებუაძის დედის

ალექსანდრა (ზურა)

დგებუაძის

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს.

რამაზ, თემურ ხუროძეები ოჯახებით იუნყებიან უახლოესი მეგობრის, გამოჩენილი მეცნიერისა და შესანიშნავი მოქალაქის, პროფესორ

პახტანო ჟიფიანის

გარდაცვალებას.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბოტანიკის ინსტიტუტის თანამშრომლები მწუხარებით იუნყებიან, რომ გარდაცვალებული ინსტიტუტის ლენა ლომოსილი თანამშრომელი, ბიოლოგიის დოქტორი

ჯანიკო მსხვეთიაძე

და თანაგრძნობას უცხადებენ მის ოჯახს.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები თანაუგრძნობენ ცნობილ მეცნიერსა და საზოგადო მოღვაწეს, რედაქციის ძველ ავტორსა და მეგობარს, პროფესორ მიხეილ ჯიბუტს ძმისნაშლის

ივლიტა ჯიბუტის

ტრაგიკულად დაღუპვის გამო და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

⊙ საჭირო წესი

„გაზისა და ღვინის შესახებ“ კანონში ცვლილებები შედის

პარლამენტში განსახილველად წარდგენილი პროექტის მიხედვით, გაიმიჯნა ვაზის სამწარმოო ჯიშები და მათი კლასიფიკაცია; შეიცვალა „მევენახეობის ზონების და ქვეზონების ჩამონათვალი“, სადაც მევენახეობის თითოეული სიტორიულ ადგილს ეწოდა ზონა, მიუხედავად მათი ფართობისა; დადგინდა ყურძნის გადამამუშავებისა და ექსპორტისას გასათვალისწინებელი სერტიფიცირების წესები და მოთხოვნები; აისახა ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი, დაცული ადგილწარმოშობის დასახელების ქართული ღვინის წარმოებისა და ექსპორტისას დადგენილი ძირითადი მოთხოვნები და დადგინდა შიდა ბაზარზე სარეალიზაციოდ განკუთვნილი პროდუქციის სერტიფიცირებისათვის საჭირო წესი.

როგორც საკითხის განხილვისას პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის სხდომაზე სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ ლევან დავითაშვილმა განაცხადა, ვინაიდან, ქვევრში ღვინის დაყენების ქართული მეთოდი UNESCO არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობით ნუსხაში მოხდა და, ამავდროულად, ქვევრის ღვინისა და ქართული ტრადიციული მეთოდებით დამზადებული ღვინოების პოპულარობა ყოველდღიურად იზრდება, კლასიფიკაციას დაემატა „ქვევრის ღვინის“ კატეგორია. გარდა ამისა, შემოვიდა „ქარვისფერი“ ღვინის და „ცქრიალა“ ღვინის კატეგორიები.

ცვლილებით დადგინდა ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიანი სასმელის 4 პროდუქტი: ბრენდი, ჭაჭის არაყი, ყურძნის არაყი და მაგარი სასმელი. განიმარტა ნეიტრალური (რექტიფიცირებული) სპირტი, რომლის გამოყენებაც ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიანი

სასმელების წარმოებისას (გარდა მაგარი სასმელისა) დაუშვებელია.

კანონპროექტით განისაზღვრა ბრენდის კატეგორიები დავარგების ასაკის მიხედვით, კერძოდ, ჩამოყალიბდეს ღვინის ბრენდის შემადგენელი კატეგორიები: ახალგაზრდა ღვინის ბრენდი, დავარგებული ღვინის ბრენდი, ღვინის ბრენდი ძველი, ღვინის ბრენდი ძალიან ძველი. ვინაიდან კანონის მოქმედი რედაქცია მხოლოდ საქართველოში წარმოებული ყურძნისეული წარმოშობის ალკოჰოლიანი სასმელის

ეტკეტირების წესს ადგენდა, ცვლილებების პროექტმა გაითვალისწინა OIV-ის, ევროკავშირისა და WWTG-ის ეტიკეტირებასთან დაკავშირებული წესი და განსაზღვრა პროდუქციის ეტიკეტირებასთან დაკავშირებული ნორმები. პროექტით განისაზღვრა ღვინისა და ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიანი სასმელის ეტიკეტირების წესი. ცვლილება შევიდა კანონის იმ მუხლებში, რომლითაც რეგულირდება ღვინისა და ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიანი სასმელების ექსპორტთან, იმპორტთან, ადგილობრივ ბაზარზე განთავსებასთან, სერტიფიცირებასთან და ინსპექტირებასთან დაკავშირებული საკითხები.

გარდა ამისა, ცვლილებები შედის „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში“, რომლის მიხედვით, სამომხმარებლო ტარაში დაფასოების გარეშე სამომხმარებლო ბაზარზე ბრენდის ან დაცული ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინის რელიზაცია გამოიწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო განმეორების შემთხვევაში, დაჯარიმებას 2000 ლარის ოდენობით.

რეკლამა
293-37-87;
568 82-09-84.
მარბლის ქ. №7.

⊙ ინფორმაცია

აბლები გადაეცა

რომორც ბორჯომის გამგებელმა დიმიტრი ყიფიანმა აღნიშნა ბორჯომში მცხოვრები შშმ პირები, ვინც ეტლებს საჭიროებდა, თითქმის ყველა დაკმაყოფილდა. აღნიშნული აქციის ინიციატორი საქართველოში მოქმედი ამერიკული ორგანიზაცია „ლდს - ჩეიტი“ და მისი წარმომადგენლობა საქართველოში „ედმონდ და პამელა დოშები“ იყვნენ. ორგანიზაცია სხვადასხვა საქველმოქმედო აქციებს საქართველოს მასშტაბით პერიოდულად მართავს. აქცია ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერით განხორციელდა. ადგილობრივ ხელისუფლებსა და საქველმოქმედო ორგანიზაციას შორის შუამავალი ფირუზ ხოშბაბევი იყო. ბორჯომის მუნიციპალიტეტი ფირუზ ხოშბაბევს განსაკუთრებულ მადლობას უხდის.

⊙ კარიკატურისტის თვალით

ამირან მრამდის ნახატი.

